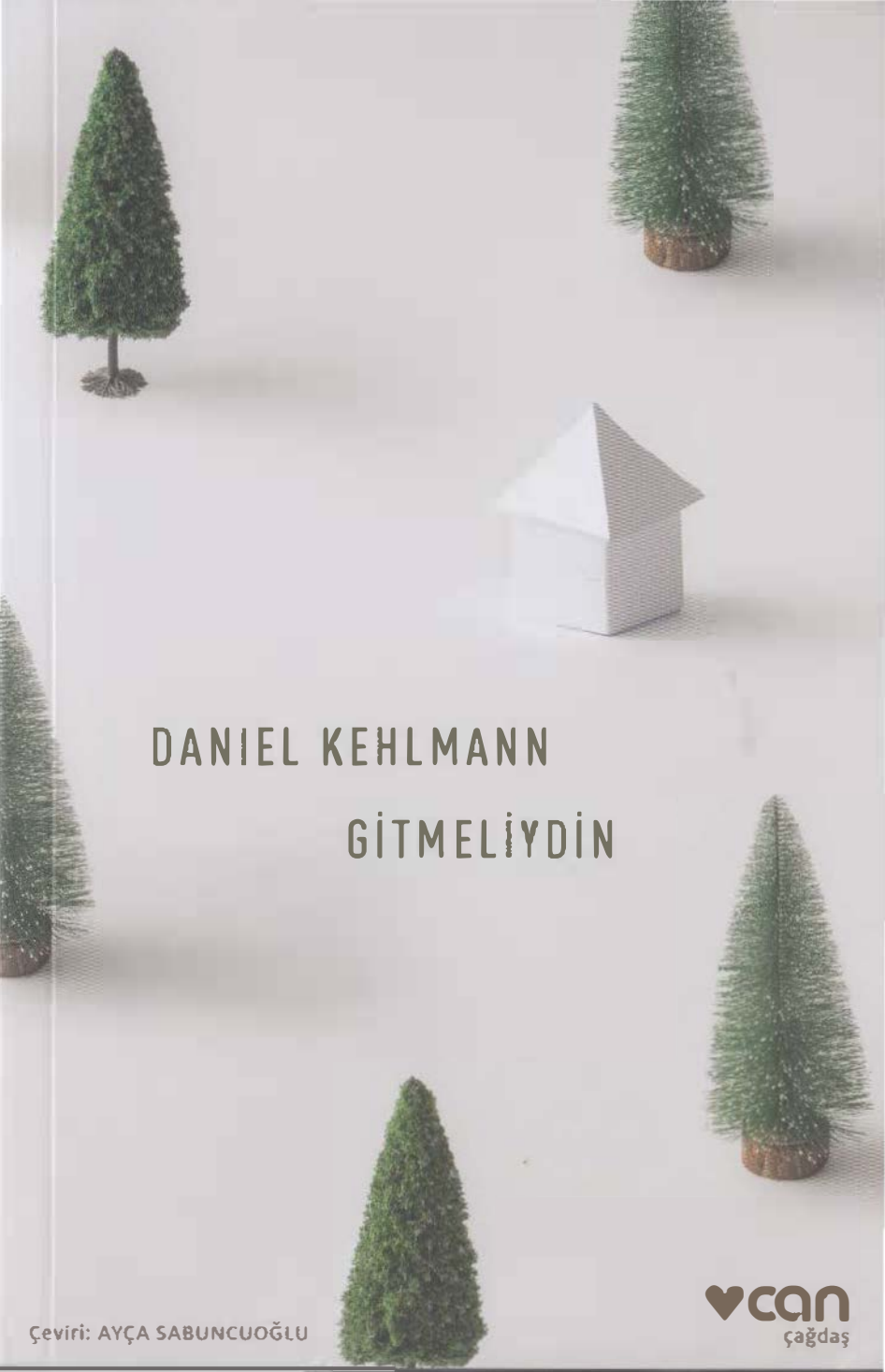

DANIEL KEHLMANN

GİTMELİYDİN

Çeviri: AYÇA SABUNCUOĞLU

can çağdaş

Can Çağdaş

Du hättest gehen sollen
© 2016, Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei Hamburg, Almanya
© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2019, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan
Editör: Şebnem Sunar
Düzelti: Ebru Aydın
Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4
Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2
Topkapı-Zeytinburnu
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3901-9

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

DANIEL KEHLMANN

GİTMELİYDİN

UZUN ÖYKÜ

Almanca aslından çeviren

Ayça Sabuncuoğlu

can

Daniel Kehlmann'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Ben ve Kaminski, 2007
En Uzak Yer, 2008
Dünyanın Ölçümü, 2009
Sesler, 2010
F, 2015

DANIEL KEHLMANN, 1975'te Münih'te doğdu. Felsefe ve edebiyat bilimi öğrenimi gördükten sonra, Kant'ın "yüce" kavramı üzerine doktora yaptı. Yazıları ve denemeleri *Der Spiegel, The Guardian, Frankfurter Allgemeine Zeitung* gibi pek çok dergi ve gazetede yayımlandı. Öykü, roman, deneme ve eleştiri alanlarında ürün veren Kehlmann'ın yapıtları bugüne kadar pek çok ödüle değer görüldü. Yazar, 2001'den bu yana Almanya'daki çeşitli üniversitelerde konuk öğretim üyesi olarak ders veriyor. Mainz Bilimler ve Edebiyat Akademisi üyesi olan Kehlmann, Viyana ve Berlin'de yaşıyor.

AYÇA SABUNCUOĞLU, 1972'de İstanbul'da doğdu. Avusturya Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Almanca ve İngilizceden çeviriler yapıyor. Kitaplarını çevirdiği yazarlar arasında Raymond Carver, Stefan Zweig, Heinrich Böll, Franz Kafka, Joseph Conrad, Uwe Timm, Martin Walser ve Daniel Kehlmann var.

2 Aralık

Jana ve Ella iki kişilik bisikletle köy yolunda ilerliyor. Güneş pırıl pırıl, ekinler rüzgârda salınıyor, hareketli müzik. Ella gidonda, Jana kollarını açıyor, yakın çekim: Mutlulukla gözlerini kırpıştırarak güneşe bakıyor. Derken bisiklet bir taşın üzerinden geçiyor, yoldan çıkıp devriliyor. Acı dolu çığlıklar. Müzik kesiliyor, siyah ekran, jenerik. Hemen doğru tonu oturtuyor.

Burada, bu tepede yeni bir not defterine başlamam isabet oldu. Yeni çevre, yeni fikirler, yeni bir başlangıç. Temiz hava.

Geçen hafta Esther dört yaşına bastı. Artık her şey daha kolay olacak. Kimin onunla kalkacağı, kimin onu yatıracağı, kimin küçük küplerle, oyuncak trenle ya da legolarla oynayacağı meselesi hakkında sürekli tartışma çıkmadığı şimdiden fark ediliyor. Artık çok daha fazla şeyi tek başına yapabiliyor.

İki buzulun maviye çalan soğuk beyazı, altında sarp granit, sonra pusun koyu yeşil bir düzlüğe dönüştürdüğü ormanlar. Gökyüzü hafif bulutlu, bir bulut güneşin önüne geçmiş, tel tel ayrılan beyaz kenarlarının etrafında ateşten bir çember.

Kiraladığımız evin önündeki çayır ormanın kenarı-

na kadar uzanan hafif eğimli bir yamaç oluşturuyor, yüz metre ya var ya yok. Ormanda kızılçamlar, karaçamlar ve soluk renkli devasa bir söğüt ağacı. Pencereyi açtığımda rüzgârın fısıltısını duyuyorum. Başka hiçbir şey duymuyorum. Ta aşağıda küçücük evleriyle vadi uzanıyor, üç şerit tarafından boylamasına kesilmiş: yol, nehir, demiryolu. Yukarı çıktığımız yılankavi yol ince bir kurşunkalem çizgisi gibi ikiye ayrılıyor.

Korkunç bir yolculuk bu arada. Yol dik, yanında bariyer yok, Susanna da feci araba kullanıyor. Hiçbir şey söylememek bana zor geldi. Sonra maalesef yine de bir şey söyledim ve böylece yolun geri kalanı boyunca tartıştık.

Az önce güneş, bulutun arkasından öyle bir çıktı ki, gökyüzü acı verici, göz kamaştırıcı, olağanüstü bir parlaklıkta eriyip gidiyor.

Yoksa bu metaforlar fazla mı? Güneşin hiçbir yere gittiği yok, rüzgâr bulutu ittiriyor ve elbette gökyüzü kesinlikle eriyip gitmiyor. Ama *acı verici*, *göz kamaştırıcı*, *olağanüstü parlaklıkta*, fena değil.

İstisnai bir şekilde, gerçekte internetteki fotoğraflarından daha da iyi görünen bir ev. Küf kokulu küçük bir dağ kulübesi değil, iki katlı, yeni ve minimalist, yukarıda dar bir balkon ve büyük oturma odası penceresi, belli ki mimar elinden çıkma bir ev.

ısıran parlaklık
ateşten bulut
semada ilerleyen güneş
maviye kazınmış dağlar

Sema – eski moda. Tercihen temel kelime, gökyüzü. Bir yan karakter iki kez *sema* kelimesini kullansın. Daha fazlasına gerek yok, ne olduğu anlaşılır.

Ekran aydınlanıyor, Jana alışveriş çantasıyla sokağa çıkıyor

Ben tam yazmaya devam edecekken içeri girdiler. Onlar odadayken dikkatimi veremiyorum. Şimdi halının üstünde oynuyor ve gürültü yapıyorlar, ben de çalıştığımı düşünsünler diye bir şeyler karalamaya devam ediyorum, çünkü Susanna çalışmadığımı düşünürse yine şöyle der: Sızlanmayı kes, zaten çalışmıyorsun. O yüzden habire yazıyor ve meşgulmüş gibi yapıyorum, öyleyim de zaten, çünkü sonuç olarak bütün prodüksiyon beni bekliyor.

Onu seviyorum ve başka bir hayat istemiyorum. Neden sürekli tartışıyoruz?

İşte yine. Sitem dolu bir bakışla halıdan kalktı ve o an şöyle düşündüm: Şimdi başlıyor. Gerçekten tam da söyleyeceğini bildiğim şeyi söyledi: Daha yeni geldik, hemen başlamak mı gerek, insan önce ailesiyle, falan filan.

Ama böyle, dedim, hiçbir yere varılmaz, ortaya yapıt mapıt çıkmaz!

Senaryonu mu kastediyorsun?

Sorun, kelimeyi vurgulama biçimiydi. Beni en çok neyin kızdırdığını gayet iyi biliyor. Ben de tabii ki tuzağa düştüm. Senaryo yapıt değil mi, diye bağırdım, *La Strada* [*Sonsuz Sokaklar*], *Barry Lyndon*, bunlar yapıt değil mi?

Bunun üzerine çok sakin konuştu: Senaryo yapılan bir iştir, ama *yapıt* değildir. Senin ifade ettiğin gibi değil. *Yakın Dost II*, eh işte.

Günün birinde bütün bunlar hakkında bir film yazacağım. Uzun diyaloglar, birçok geri dönüş, müzik yok. Adı "Evlilik" olacak. Bu başlığı başka alan yok, şaşırtıcı şekilde serbest.

Cevap vermemeliydim, susmalıydım, böylece tartışma savuşturulabilirdi. Ama dayanamayıp ona hatırlattım: *Yapıt* değil, yapılan iş kabul ettiği o senaryolardan

gelen telifler, özellikle de *Yakın Dost I*'inki, evimizin kredi taksitlerini ödüyor, bahçeli sıra ev, ona göre çok önemliydi, çünkü sonuçta bir çocuğun bahçesi olmalı, şimdi de sıra evimiz var ve kredisi uzun zamandır ödenmedi, Esther de aslında hiç bahçede oynamıyor, ben de en başarılı filmimin ikinci bölümünü yazmazsam, o zaman taksitler ne olacak?

Bunun üzerine şöyle karşılık verdi: Söz konusu olan *Minna von Barnhelm* ya da *Kırık Testi* gibi yapmadığım sürece, komedilerime itirazı yokmuş –ben hiç üniversiteye gitmemişken, kendisinin Alman filolojisi ve klasik filolojiyi bitirdiğini bana hatırlatmak için klasiklere değinmeden duramaz–, sırf şairmişim gibi yapmak için elle yazma alışkanlığım da çekilir gibi değilmiş. Sonra bir adım geri çekilip öyle tiz bir kahkaha attı ki, ancak bir gün gelir de yetenekleri işe yaramazsa oyuncular böyle kahkaha atabilir. Öyle yapmacıktı ki, tüylerim diken diken oldu ve tam o anda sözümüz kesildi, çünkü Esther oyuncak bebeğinin kolunu kırmıştı ve avaz avaz ağlayarak yapıştırıcı istiyordu, tepede yapıştırıcıyı nereden bulalım?

Şimdi bebeğin parçalarının üzerine eğilmiş, onları sağa sola itiyor ve bir mucize bekliyorlar, ben de yazmaya devam ediyor ve bu saçmalığa yardımcı olamayacak kadar meşgul olduğum anlaşılsın diye başımı kaldırıp bakmıyorum. Zımbırtı kırık.

Evlilik. İşin sırrı, yine de birbirini sevmek. Onsuz olmak istemezdim – oyuncu kahkahasını bile özlerdim. O da bensiz olmak istemezdi. İnsan bu arada birbirinin sinirine bu kadar dokunmasa...

Git buradan, yeter ki

3 Aralık

Dün her şeyin düzelebilmesi için, önce çocuğu yatırmak gerekti. Çocuk uyanık olduğu sürece uzlaşma asla düşünülemez. Ama sonra oturma odasının penceresinde yan yana durup dışarıdaki geceye baktık: Siyah kadifede binlerce belirgin nokta, altında iki buzulun hafif bir ışık yayan ana hatları; evimizin arkasında da esaslı bir dolunay vardı herhalde, çünkü önümüzdeki yamaç beyaz ışıkla neredeyse gündüz gibi aydınlıktı.

Evi henüz tanımadığımız için yatak odasına giderken bir an yolu şaşırdık, çamaşır ve kurutma makinelerinin olduğu sandık odasına girdik. Duvara dayalı elektrikli süpürge gürültüyle yere düşünce donup kaldık ve nefesimizi tutup kulak kabarttık ama ortalık sakindi, Esther uyanmamıştı.

Slapstick,[1] dedi Susanna. Eşyanın kendi hayatı var.

Slapstick'ten hoşlanmam, dedim.

Birazcık *slapstick* fena olmaz, dedi. Göstereyim mi?

Sonra merdivenden çıkıp yatak odamızı bulduk.

1. Diyalog ve efekt üzerine değil, vücut dili ve fiziksel espri üzerine kurulu kaba komedi türü. Charlie Chaplin ile Laurel ve Hardy, bu komedi türünün en iyi bilinen temsilcileridir. (Y.N.)

Birinci bölüm boyunca ana karakterler iyice ortaya konuldu, ama buna güvenmeye gelmez, arka plan hikâyesi eklemek için ikinci bölümü kullanmak gerek.

Çocukluğa geri dönüş mü? Eski numara, geleneksel, güvenilir, ama gerçek şu ki, Jana ve Ella'nın çocukluğu hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Geçen yıl film akademisindeki öğrencilerin önünde, insanın karakterleri hakkında her şeyi, özellikle de nerede ve nasıl büyüdüklerini bilmesi gerektiğini iddia ettim, ama gerçek şu ki, sırf ders kitaplarında yazdığı için söyledim bunu. Jana ve Ella'nın çocukluğunda ne olduğu konusunda en ufak bir fikrim yok, beni ilgilendirmiyor da. İşte bu yüzden, Ella, Jana'nın sırf üst düzey maliye memuru olduğu için ayrıldığı eski erkek arkadaşından başkası olmayan yeni erkek arkadaşı taşınabilsin diye, bir önceki filmde oturduğu evinden taşınmasını rica ettiğinde, Jana'nın ne tepki vereceğini de bilmiyorum. Yakışıklı, anlayışlı ve okumuş bir adam, birkaç dil biliyor, ama Jana'nın o zamanlar inandırıcı bir şekilde açıkladığı gibi: Kim bir maliye memuruyla birlikte olmak ister ki?

Az önce tuhaf bir şey oldu.

Sonuçta Jana ne tepki verir? Aklına estiği gibi davrandığını biliyoruz. Herkes birinci bölümde geçirdiği öfke krizini hatırlar, durup dururken spor hocasına onun gibi insanların aptallık kelimesine azamet kattığını söylemişti. Yine bunun gibi bir şey olması gerek, ama herkes böyle bir şeyi beklediği için farklı şekilde olmalı. En büyük sorunu kendini kontrol edememek olan Jana, birden en yakın arkadaşı tarafından en nazik ses tonuyla evden atılırsa ne olur?

Yanılmış olmalıyım.

Bu konuyu düşünme.

Şimdi ortalık çok sakin. Öyle sakin ki, sessizliğin kendisi hafifçe hışırdıyor gibi. Herhalde kulaklarımdaki kanın sesi.

Oturma odası, son yıllarda iç mimarlar tarafından tasarlanmış çoğu oturma odasına benziyor: parke zemin, beyaz duvarlar, yassı tavan lambaları, çelik kaplama ve bar tezgâhlı büyük mutfak. Ortada ahşap masa, orada durup devasa cam pencereden kararmakta olan akşamüstüne bakıyorum, çayırda taşları üst üste yığarken nefesleri küçük pus bulutlarına dönüşen Susanna ile Esther'e bakıyorum. Onların da beni görebilmesi gerekirdi, sahnede oturur gibi oturuyorum. Karşımda yarı şeffaf yansımam: gözlük, saçlar ve yaka, masada not defteri, elde tükenmezkalem. Her şey yine burada. Hayaldi bu. Başka ne olacaktı.

Bu kez Jana sakinliğini koruyor. İşte bu! Herkes öfke krizini bekliyor ama kriz gelmiyor!

Ella, Jana'ya evden gitmesi gerektiğini söylüyor. Jana soğukkanlılığını koruyor, bu da o kadar şaşırtıcı ki, Jana'nın sakinliği Ella'yı kışkırtıyor.

E: Artık burada oturmak istemiyordun!

J: Nereden çıkarıyorsun bunu?

E: Belli oluyor. Böyle gülümsediğin için. Neden gülümsüyorsun?

J: Doğru adamı bulduğun için.

E: Ne demek istiyorsun?

J: Niye?

E: Maliyede çalıştığı için mi?

J: Diğerleri gibi o da bir işveren.

E: Aynen.

J: Maliye memurları olmadan devlet işleyemez.

E: Tam da bu ses tonunu kastediyorum!

J: Yollar olmazdı, olmayan yollarda da anarşi olurdu. Benim için doğru adam olmadığından ayrıldık. Ama belli ki senin için doğru adam.

Tam o anda Martin içeri giriyor, üzerinde takım elbise ve kolunun altında evrak çantası; öfkesini ne yapacağını bilmeyen Ella bir şeyi bahane edip ona bağırmaya başlıyor, Jana ise ayağa kalkıyor–

gülümsemeyerek
üzgün
hayır, ifadesiz

–evet, çok daha iyi: İfadesiz bir yüzle kenarda duruyor, ikisi arasında tartışma çıkmasını mı amaçladığı, yoksa ciddi mi olduğu yüz ifadesinden anlaşılmıyor. Git buradan.

Martin'in tam o anda içeri girmesi fazlasıyla durum komedisine benzese de, bu tam bir bulvar tiyatrosu. Ama o olmasa başka kim olurdu? Herhangi birinin içeri girmesi gerekiyordu.

Şimdi eve dönüyorlar. Susanna tuşlara basıyor: Telefonun ışıklı dörtgeni yüzüne yansıyor. Ufaklığın elinde bir şey var. Belli ki yerde bir şey bulmuş. Hep bir şeyler bulur.

Sakinliğini koruyan Jana fikrini Schmidt'e anlatmalıyım, hoşuna gidecektir bu. Mutlaka yakında arayacaktır. Çalışmak için burada olduğumu biliyor ve senaryoyu bekliyor. Daha geçenlerde, telif haklarının prodüksiyon şirketinde olduğunu ve acil durumda başka bir yazardan yardım almak gerektiğini ima etti; elbette en iyisi sensin, başka kim yapacak bunu, elbette ilk tercihsin, yerin doldurulamaz, ama devam filminin çekilmesi gerek, başarı bunu gerektiriyor, sen teslim etmezsen, başka çaremiz

kalmaz! Sonra, bunun ona bağlı olmadığını, ona kalsa sonsuza dek beni bekleyeceğini ekledi. Ama prodüktörler! Bunu öyle inandırıcı, öyle sıcakkanlı ve dostane söyledi ki, sonuçta kendisinin de prodüktör olduğunu söyleyip itiraz etmek ancak telefonu kapadıktan sonra aklıma geldi.

Esther dışarıda bulduğu şeyi bana gösterdi. Bütün taşlara benzeyen bir taş, ben de, Oo!, Aa!, Muhteşem!, diye bağırdım. Sonra ona bir öpücük verdim, akşam havasından teni hâlâ soğuktu.

Elmasa benziyor, dedi.

Doğru, diye cevap verdim, gerçekten doğru! Elmas gibi.

Şimdi mutfağa gideyim de yemek yapayım.

4 Aralık

Çok uzun zamandır dünkü kadar iyi bir akşam geçirmedim. Şu rüya olmasaydı.

Esther'i yatırmayı teklif etmiştim, ona resimli bir kitap okudum, ayın peynirden olduğunu anlayan bir fare hakkındaydı. Fare, ayı yiyor, ama sonra ay hâlâ yerinde duruyor, ardından da fare uykuya dalıyor ve kitap sona eriyor. Bu saçmalık kızımın hoşuna gitti, onun hoşuna gitmesi de benim hoşuma gitti, o bana sokuldu, gece de pencereye sokuldu, ışığı söndürürken uzakta buzulları gördüm ve birkaç dakika sonra da kızımın düzenli çocuk soluklarını duydum.

Tartışmadan sonraki sahnede Martin ofise geliyor ve nedense keyifsiz. Etrafına bakıyor, başkalarının onda gördüğü şeyi birden iş arkadaşlarında fark ediyor: maliye memuru. O da onlardan biri. Nasıl oldu da maliye memuru oldu? Bilgisayarda okul döneminden resimlere bakıyor. O zamanlar henüz maliye memuru değildi. Sonra üniversite döneminden resimler, kravatlı görülüyor, kendisini tam anlamıyla vererek, ciddi bir ifadeyle çapraz bulmaca çözüyor: Dönüşüm başlamış. Alt tarafına bakıyor. Kravatını gevşetiyor, hemen kendini güvensiz hissediyor, onu yeniden sıkıyor. Dalgın dalgın bir derginin

sayfalarını karıştırıyor, bir pop şarkıcısının resminde duruyor, adam rahat mı rahat durmuş, saç baş dağınık, gömlek göbek deliğine kadar açık, parmaklarda metal yüzükler. Martin birkaç saniye duraksıyor, sonra telefonu eline alıp şarkıcı için vergi denetimi talimatı veriyor ve dikkatle kravatını gevşetiyor.

Esther uykuya daldıktan sonra, parmak uçlarında çocuk odasından çıktım. Ne tuhaftır ki yine yolumu şaşırdım, koridor birdenbire bana daha uzun geldi, oysa alt tarafı bir kadeh şarap içmiştim. Üç tane daha yatak odası olduğunu gördüm; ev üçümüz için fazlasıyla büyük. Daha pahalı olmamasına şaşırdım.

Sonra sabahın ikisine kadar masada oturduk ve şarap içip konuştuk. Tıpkı eskisi gibi. Dokuz yıl önce, sette Schmidt'in yanında tanıştığımızdaki gibi. Daha önce hiç böyle heyecan verici bir kadın görmemiştim. Susanna, eğer bunu okuyorsan, ki tahmin etmiyorum, çünkü işim pek de ilgini çekmez, o zaman bilmelisin ki bu doğru: Hayatımda hiç görmemiştim! Sana dokunmak, seni öpmek ve hakkında her şeyi bilmek istiyordum, hayatını seninle geçirmek istiyordum.

Bense, dedi dün gece masada, bebek bezi yüzünden sana bağıracağımı ya da çocuk bakıcısının ücreti konusunda seninle tartışacağımı hayal edemezdim.

Ama muhtemelen doğrusu budur, dedim, çünkü aklıma söyleyecek başka bir şey gelmedi.

Olayların doğal gidişatı, dedi, sonra da Latince bir şey ekledi, *nihil toto* ya da ona benzer bir şekilde başlayan bu sözü anlamadım, bu da beni kızdırdı, ama belli etmedim.

Ovidius, dedi. Aslında Herakleitos'un sözü, ama Ovidius onu Pythagoras'a söyletir: Dünyada hiçbir şey olduğu gibi kalmaz.

Herakleitos'un bilge sözü üzerine düşünmeye çalıştım, ama zor geldi, çünkü alıntı bana öncelikle onun üniversiteye gittiğini, benimse gitmediğimi hatırlattı. Ama o anda bunun neredeyse önemi yoktu.

Böylece birlikte, tanıştığımız zamanı andık: her şey her zamanki gibi, her şey ilk seferki gibi, mum ışığı ve ince kadehler, şu ya da bu bar, bir sinema, bir tiyatro, nihayet senin evin, sonra benim evim, sonra da yine seninki; her şey hep olduğu gibi, her şey hiç olmadığı gibi.

Brent Kent'in rolünü unutmamalıyım, kabul ettiği için Schmidt sevinçten deliye döndü. Yani bir Amerikalı olmalı. Tek umudum, Kent'e dublaj yapmamaları. Dublaj yapılmamış bir yığın insanın arasında, dudak hareketleri kelimelerle örtüşmeyen dublajlı bir karakter olmaz. Schmidt bu konuda bana söz vermeli. Kent, Amerikan Gelir İdaresi'nde çalışan biri olabilir, Martin'in iş arkadaşı, Illinois'li.

Neden Illinois?

Neden olmasın.

O zamanlar bu güzel, ünlü, gizemli aktrisi seçen kişinin tam da ben olduğuma inanasım gelmiyordu. Elbette ben de tanınmamış biri değildim. Herkes benim yakın zamanda, yazmaktan ilk yönetmenliğime adım atacağımı bekliyordu. Başarılı bir senaristin kariyer yolu çoğunlukla böyle ilerler ya.

Eh, benimki o zaman böyle ilerlemedi.

Ama dün gece saat ikiye kadar oturma odasındaki büyük masada oturduk, yanımızda bebek monitörünün ekranı, aslında ona artık ihtiyacımız yok, çünkü ufaklık artık bebek değil ve korkarsa yanımıza gelebilir; laf lafı açtı ve bazen telefonun kendi kendiyle konuşur gibi usulca vızıldadı, vadide hafifçe parlayan ışıklar birbiri

ardına söndü, sonra da yatmaya gittik, tıpkı en iyi günlerimizdeki gibi.

Sabahın erken saatlerinde Ella ile Martin. Kadın uyuyor, erkek ona bakıyor, birden kadın kıpırdıyor. Uyanıyor, erkek çabucak gözlerini kapıyor, kadın kendininkileri açıyor. Erkeğe bakıyor, sonra odada etrafına göz gezdiriyor. Giysileri darmadağınık halde yerde duruyor, erkeğinkiler güzelce katlanıp sandalyeye konulmuş, en üstte de yine katlanmış olan kravat. Biraz zaman geçiyor. Sonunda erkek kıpırdıyor, uyanıyormuş gibi yapıyor. Ama kadın gözlerini yine kapamış. Erkek şaşkın şaşkın ona bakıyor, sonra huzursuzca gözlerini yeniden kapıyor. Böylece yan yana yatıp uyur gibi yapıyorlar. Yavaşça ekran kararıyor.

Böyle bir akşamdan sonra niye böyle bir rüya gördüğümü anlayamıyorum.

Boş bir oda. Tavanda çıplak bir ampul, köşede üç bacaklı bir sandalye, bir bacağı kopmuş. Kapı kilitli, neden korkuyordum ki?

Kadından. Derin bir kırışığın geçtiği burun kökünün sağında ve solundaki küçük gözleri birbirine çok bitişikti. Alnı da kırış kırıştı, dudakları biraz açılmıştı, öyle ki dişlerini görüyordum, sigara tiryakilerindeki gibi sarımtıraktı. Ama en kötüsü gözleriydi.

Korkum dayanılmaz bir hal alırken, kadın orada durdu. Titriyordum, nefes almak zor geliyordu, gözlerim yaşardı, dizlerimin bağı çözüldü – bunlar elbette vücudumda gerçekten olmadı, öyleyse hiç korkmamış olabilir miyim, sadece hayalî ben olabilir mi bu, tıpkı sadece hayalî ellerimin titremesi gibi? Yo hayır, korku ancak korkunun olabileceği kadar gerçekti, içimde titrek bir alevle yanıyordu, hiç dayanılmayacak hale gelince de kadın beni serbest bırakıyormuş gibi bir adım geri gitti, ancak o zaman yeniden yatak odamızdaydım, Susanna'nın sakin

nefesini duydum ve ay ışığının hafifçe pencereden girdiğini gördüm, bebek monitörü de derin uykudaki kızımızı gösteriyordu.

Kahvaltı: Parlak çimenler ve daha da parlak güneş, bulut yok, yukarıda adlarını bilmediğim kuşlar; kuşların adlarını bilemeyişime her zaman üzülmüşümdür. Kendilerini nasıl da rüzgâra taşıtıyorlar, öyle zahmetsizce yapıyorlar ki bunu, sanki normal olan uçmak, sanki yerde kalmak zor iş.

O sırada Susanna, Esther'e bininci kez fare ve peynirden ayın olduğu kitabı okuyor, ufaklık gülerek ellerini çırpıyor, ben de yola çıkmadan önce yazmayı hızla bitiriyorum. Stoklarımız tükenmek üzere, birinin köye inmesi gerek, ben de inmeyi teklif ettim. Git buradan. Susanna, teşekkürler, deyip elimi tuttu, ben de gözlerinin içine baktım. Gözleri aslında mavi değil, daha çok turkuvaz, siyah benekler de var.

Yazdığın yeni sahneleri bana okur musun?

Bunu hiç istemezsin.

Bu kadar hassas olma, tabii ki isterim.

Ama daha pek bir şey yok.

Ürkütücü kadını nereden tanıdığımı az önce çıkardım. Çamaşır odasındaki duvarda asılı fotoğrafta gördüm – Miele marka makinenin hemen sağında, daha ilk günden dikkatimi çekti. Ama bunu kâbuslarımda görmek... bu gerçekten abartılı.

Hemen herkes kendini iyi şoför sayar. Ben öyle değilim. Beceriksiz ve dalgınım, reflekslerim de yavaş. En iyi koşullar altında bile her araba kullanışta, cüretkâr bir işe giriştiğim hissine kapılırım. Dolayısıyla dar bir yılankavi yolda paniğe kapılmam da şaşırtıcı değil.

Şöyle ki: İnsan yakıt dolu bir kapsüle korkmadan oturmak için hayal gücünden tamamen yoksun olmalı. Az önce gündelik işlerle uğraşıyorsun, akşam yemeğini ve vergi beyannamesini düşünüyorsun, bir an sonra alevler seni yutarken deforme metalin içinde sıkışıp kalmışsın, o ya da bu durumun arasında sadece direksiyonun beceriksizce döndürülmesi, yarım saniyelik bir dikkat eksikliği var. Ama gündelik hayatla başa çıkamayan biri gibi görünmek istemedim. Araba kullanmanın zararsız bir şey olduğu konusunda uzlaşmaya varılmış bir kere.

Esther'le Susanna'nın dikiz aynasında küçüldüğünü gördüm, evin yanındaki otopark geriye çekildi, sonra ilk dar dönemeç beni oradan alıp götürdü. Güneş insanın gözünü alıyordu, vadi hızla sağ tarafımdan soluma geçti, bir sonraki dar dönemeçte de yeniden sağıma döndü. Sırtımdan ter boşandı.

Bir sonraki virajda araç fazla dışarı kaydı, frene bastım, tam zamanında durdu. Yol kenarına çok mu yaklaşmıştım? Bariyer yoktu. Geri vitese taktım, geri geri gittim, yavaşça yeniden hareket ettim. İyi ki kimse seyretmiyordu. Bir sonraki viraj önceki kadar dardı, vadi sağ tarafımdan soluma sıçradı, yine fren yaptım, durup yeniden hareket ettim, orta şeridin sağında kalmaya çalıştım, ama daha ilk seferde başarısız oldum – yavaş git, diye düşündüm, acele yok, hayatta kal yeter. Güneş insanın gözünü alıyordu. Yüzümden ter aktı. Bir sonraki viraj fena değildi, yol kenarında eski bir samanlık fark ettim, çatısı çökmüş, pencereleri boş deliklerden ibaret; ama dikkatim fazla uzun süre dağılmıştı, uçurum o kadar yakına geldi ki çığlık attım. Var gücümle frene bastım, sonra yeniden hareket ettim.

Yarım saat sonra köye geldim. Tek bir cadde ve tek bir dükkân, Gruntner Bakkaliyesi, kilisenin karşısında. Bir süre ellerim titreyerek arabada oturdum ve kalbimin küt küt atmasının yavaş yavaş hafiflemesini dinledim.

Güzel bir köy değil. Evler alçak, başını eğmiş gibi duruyor. Çatılar sivri, pencereler küçücük, gri duvarlar, pul pul dökülen sıvalar, donuk bir tentenin altında otobüs durağı, raylar, ama istasyon yok, çünkü tren burada durmuyor.

Bir çıngırak dükkâna girdiğimi bildirdi: tezgâh ve yazarkasalı küçük bir mekân. Birkaç saniye sonra bir kapı açıldı ve göz altı torbaları olan şişman bir adam ayaklarını sürüyerek içeri girdi. Yüzü kırmızı hamurdan yoğrulmuş gibiydi. Tezgâha yaslanıp beni süzdü.

Selam verip alışveriş listesini çıkardım. Tereyağı, dedim, ekmek ve–

Bir el hareketiyle sözümü kesip dışarı çıktı. Dışarıda bir yerleri karıştırdığını ve öksürdüğünü duydum. Epeyce bir zaman sonra geri döndü ve alüminyum folyoya sarılı bir parça tereyağını tezgâha koydu.

Bir de ekmek, dedim. Bir de yumurta ve–

Dışarı çıktı. Kulak kabarttım. Karıştırıyordu. Bir şey yere düştü. Usulca küfretti, sonra öksürdü. Nihayet biçimsiz bir somun ekmekle geri döndü.

Gözlerimi yumup, yumurta, dedim. Yine kapının sesini, sonra bitişikte öksürmesini duydum. Telefonumun saatine baktım. On beş dakikadır oradaydım.

Listeyi parça parça tamamladık. Her bir kalemi teker teker getirdi ve en yaygın gıda maddeleri olmalarına rağmen bazılarını o kadar uzun süre aradı ki, sanki daha önce hiç onları isteyen çıkmamıştı. Vakumlu plastiğe sarılı sucuk, birkaç yamru yumru elma, iki çok lekeli muz, filtre kahve, kahve filtresi ve süt getirdi, sonunda ben de şöyle dedim: Teşekkürler, hepsi bu kadar.

Başını salladı ve başımın üzerindeki bir noktayı gösterip şöyle sordu: Yukarıda mı oturuyorsunuz?

Bu hareketin tatil evimize yönelik olduğunu kavramam biraz zaman aldı. Onun gibi kısa ve öz cevaplar vermeye kararlı biçimde başımı salladım.

Ya, dedi.
Evet, dedim.
Demek öyle, dedi.
Öyle, dedim.
Bir şey oldu mu?
Efendim?
Sustu.
Ne olacaktı?
Kiraladınız mı?
Başımı salladım.
İşleticiden mi?
Ev sahibi mi o?
İşletici, dedi.
Ev sahibine böyle mi diyorsunuz?

Hayır, işletici işte, dedi; bunu öyle bir ses tonuyla söyledi ki, sanki dünyada bu ismin bir şey ifade etmediği insanların olması mümkün değildi.

Adamın ismini bilmiyorum, dedim. Biz Airbnb üzerinden kiraladık. Bana baktığını gördüm ve ekledim: internetten.

Sokak kapısı açıldı ve bir kadın içeri girdi, öyle ufak tefekti ki göğsüme zar zor geliyordu. Kısa beyaz saçları vardı ve kocaman bir güneş gözlüğü takmıştı.

Hayırlı günler, dedi adam – ya da ona benzer bir şey söyledi, anlamadım, çünkü ânında lehçeyle konuşmaya başlamıştı. Fehringer oynamalı onu, diye düşündüm. Bunların hepsini kullanabilirim, Fehringer de mükemmel olurdu!

Size de, dedi kadın ya da ona benzer bir şey. Sonra bir süre lehçeli konuştular.

Kadın lafını bitirince, adam başını salladı, evet, orası doğru ya da ona benzer bir şey dedi ve ayaklarını sürüyerek çıktı.

Bir yerleri karıştırdığını duyduk.

Kadın bana bakmadan bir şey söyledi. Mekânda başka biri olmadığından benimle konuştuğunu varsaymam gerekti.

Efendim?

Yine bir şey söyledi.

Efendim?

Sustu.

Kapı açıldı ve adam geri döndü. Yüzü daha da kızarmıştı ve zor nefes alıyordu. Elinde alüminyum folyoya sarılı küçük bir paket tereyağı vardı. Kadın onu aldı. Adam bir şey söyledi, kadın cevap verdi, ikisi de güldü. Kadın para ödemeden dükkândan çıktı.

Demek onu görmediniz, dedi adam.

Hemen anlamadım. Hayır, dedim sonra. İnternet. İşleticiyi hiç görmedim.

Hiç mi?

Hiç, dedim.

Damgalı bir kâğıdın üzerine bir sayı yazdı ve bana uzatıp şöyle dedi: kırk yedi otuz.

Faturayı cebime koydum, cüzdanımı çıkardım ve ona bir ellilik verdim, iç çekerek pantolonunun cebine soktu. Yazarkasaya elini bile sürmedi. Bana para üstü vermek niyetindeymiş gibi görünmüyordu.

İşletici nasıl peki, diye sordum.

Artık hemen hemen hiç gelmiyor. O yüzden sordum. Tanıyor musunuz diye. Ama artık hemen hemen hiç gelmiyor.

Nerede oturuyor?

Omuz silkti. Artık hemen hemen hiç gelmiyor. Ev yeni, değil mi?

Güldü, sonra da aldıklarımı plastik bir torbaya koymaya başladı.

Eh, on yaşından büyük olamaz, dedim.

Hediye, dedi ve önüme bir şey koydu. Küçük bir

gönyeydi: eskiden okulda kullandığıma benzeyen, şeffaf plastikten bir açı cetveli.

Teşekkürler, dedim, ama kızımız henüz şey için çok küçük–

Dik açıyı dene, dedi. Dört yıl!

Evin dört yıl önce yapıldığını mı kastediyorsunuz? Yavaş yavaş konuşma tarzına alışıyordum.

Ama daha önce başka bir ev vardı.

Aynı yerde mi?

Başını salladı. İşletici satın alıp yıktı ve yenisini yaptı. Çok mu ödüyorsunuz?

Evet, öyle, dedim.

Ne ödüyorsunuz?

Çok, dedim, torbayı aldım ve kapıya döndüm.

Ya yol? diye sordu.

Fazla dik, dedim. Gerçekten tehlikeli. Neden bariyerler yapılmadığını kendi kendime soruyorum.

Karşıdan kimsenin gelmemesi iyi olmuş.

Nereden biliyorsunuz bunu?

Gülümsedi.

O anda kavradım. Yol sadece oraya gidiyor, değil mi? Sadece bizim eve!

Gülümsedi.

Daha önce ne vardı orada? Yeni evden önce orada olan eski evden önce, ne vardı orada?

Sustu; cevabı bilmediği için mi, yoksa herhangi bir nedenle cevap vermek istemediği için mi hiçbir şey söylemediği belli değildi.

Hoşça kalın, dedim ve duraksayarak dışarı çıktım.

Biraz önce dükkâna gelen kadın arabamın yanında duruyordu. Koyu renk gözlük yüzünden, nereye baktığını kestiremedim.

Sizce daha kar yağar mı?

Kadın cevap vermedi.

Her halükârda mevsime göre hava çok sıcak, dedim. Aralık ayında yukarıda hâlâ kar olmalıydı, değil mi?

Çabuk gidin, dedi.

Ne?

Çabuk, dedi. Çabuk, gidin.

Bambaşka bir şey mi söylemişti, yoksa hafifçe öksürüp boğazını mı temizlemişti, hemen emin olamadım, insan böyle bir lehçede bunu nasıl bilebilirdi ki! Bekledim, ama konuşmaya devam etmedi. Gözlük camlarında yansımamı gördüm. Ona başımla selam verdim, arabaya bindim ve motoru çalıştırdım.

Yukarı çıkış, aşağı inişten daha iyiydi. Güneş yarı yarıya buzulların arasındaki kaya sırtının arkasına girmişti, kısa kış günü sona yaklaşıyordu, vadi gölgeler içindeydi, ama daha yukarıda yeşil yamaçlar hâlâ pırıl pırıldı. Daha önce görmediğim şeyleri fark ettim: yıkık samanlığın yanındaki bir taş yığını, paslanıp çürümüş bir traktör, arabanın yolda önüme düşürdüğü uzun gölge. Küçük kuşlardan oluşan bir sürü adeta bir patlama sesiyle çalıların arasından kanat çırparak havalandı, vücutları yükseldi, rüzgâra kapıldı, döne döne uzaklaştı. Bir bulut koyu turuncu renkte parlıyordu. Kısa bir süre sonra eve vardım, aldıklarımı buzdolabına koydum ve yazmak için masanın başına oturdum.

Jana dükkâna geliyor. Fehringer tezgâhın arkasında. Kadın alışveriş listesini çıkarıyor.

J: Tereyağı, yumurta, ekmek...

F: Siz buralı değilsiniz.

Hayır, onunla senlibenli konuşur tabii. Bir de daha kısa ve öz konuşmalı.

F: Buralı değilsin.

Bezgin bir gözlem sadece. Sitem yok, soru yok. Git buradan. Artık hiçbir şeyin değiştirilemeyeceği üzücü,

kozmik bir gerçek gibi söylüyor bunu. Sonra homurdanıp çıkıyor.

Yakın çekimde Jana'nın yüzü.

Yine oluyor.

Göz yanılması olmalı.

Ama aralıksız devam ediyor. Görüyorum. Hâlâ görüyorum. Not et. Fotoğrafını çekmeliyim, ama telefonum nerede bilmiyorum.

Şöyle ki: Uzun masada oturuyorum, dışarıda hava kararıyor, odanın yansıması çok belirgin görülüyor: Buzdolabı, ocak, mutfak masası, hole açılan kapı, düz ekran televizyon, griye çalan yeşil renkte alçak kanepe, masanın üstündeki lamba, masanın kendisi, önündeki sandalye. Aldıklarımın az önce içinde olduğu plastik torbayı da görüyorum, buruşturulmuş halde mutfak masasında duruyor. Buruşturulmuş torbanın yanında boş bir bardak görüyorum – burada odada, orada yansımada.

Ama kendimi görmüyorum. Yansımadaki odada kimse yok.

Yavaş, dikkatli bak. Dikkatli bakarsan ve her şeyi not edersen, onu

Oturma odasının kapı kolunu göremiyor olmalıydım, onunla pencere camının arasında oturuyorum ya, onu perdeliyor olmam gerekirdi, ama işte orada! Sandalyemin arkalığı da görülüyor, dayandığım masa tahtası da. Bir de açık not defteri. Elimi üzerine koyuyorum. Artık görülmemesi gerekirdi. Ama tam olarak görüyorum. Camdan yansıyan odada insan yok. Önceki günkü gibi. Ama önceki gün sadece bir an olmuştu, bu kez devam ediyor.

Hâlâ devam ediyor.

Hâlâ.

Bitti. Telefonu aramak ve onun fotoğrafını çekmek için ayağa kalktım, bu sırada kısa bir süre başımı çevirdim, yeniden cama baktığımda da odanın içindeydim. Oturdum, yansımam aynısını yaptı. *Bitti* diye yazdım. Burada oturmuş, yazıyorum, orada da oturmuş, yazıyorum. Bunun bir açıklaması olmalı. Fizikçi olsaydım herhalde bilirdim ve bütün bunlar beni şaşırtmazdı. Ama başım dönüyor. Daha demin olduğu halde, üzerinden uzun zaman geçmiş gibi geliyor; gerçekten oldu mu olmadı mı, birazdan bundan emin olamayacağımı da biliyorum. Not et ki hatırlayasın, sadece hayal olduğunu asla iddia edemeyesin.

Ama daha bunu yazarken hayal olmuş olması gerektiğini düşünüyorum.

Ella arabada, neşeli ve rahat, kendi kendine ıslık çalıyor. Arabanın radyosundan müzik sesi geliyor. Telefon çalıyor, Ella bir tuşa basıyor, arayan Martin'in sesini duyuyoruz.

M: Ne zaman geliyorsun?

E: Birazdan oradayım.

M: *Ne zaman* buradasın?

E: Birazdan.

M: Tamam da ne zaman? Birazdan ne demek?

Ella'nın yüzü asılıyor. Müziği kapatıyor.

E: Birazdan, birazdan demek!

M: Tam olarak neredesin?

E: Arabada.

M: Peki, araba nerede?

E: Yolda.

M: Yolda olduğunu tahmin ediyorum, ama hangi yolda ve tam olarak nerede?

E (çok gergin): Buna cevap verebilmek zor, araba hareket ediyor ve bu yüzden doğrusunu istersen sürekli başka yerde.

M: Ah gerçekten mi, doğrusunu istersen sürekli başka yerde mi?

E: Denetlediğin insanlarla böyle mi konuşuyorsun?

M: Ne?

E: İnsanlarla diyorum–

M: İşletme denetimi yaptığım insanlarla da böyle konuşup konuşmadığımı bilmek istiyorsan, cevap sırf şu yüzden hayır, çünkü ben kendim işletme denetimleri yapmıyorum. Bu arada muhtemelen senin de bildiğin gibi, denetleme şubesini yönetiyorum.

E: Denetleme şubesi.

M: Aynen, bize itiraz edilebilir. Örneğin seni denetleyecek olsak–

E: Bu bir tehdit mi?

M: Ella!

E: Beni vergi denetimiyle mi tehdit ediyorsun?

M: Aklıma bazı fikirler getiriyorsun ama

Bu, gerçek olamaz. Olamaz işte.

Rüya bana rahat vermediği için, çamaşır odasındaki bitişik gözlü kadının resmi yine aklıma geldi, onu bir daha görmek istedim ve oraya gittim, *orada değil*!

Korkudan tüylerin diken diken olması ifadesinin sadece bir deyiş olduğunu düşünürdüm. Ama tam olarak böyle bir his veriyordu. Resim orada değil, oysa hafızam bana açıkça orada olması gerektiğini söylüyor. Çamaşır makinesinin yanında resim yok ve sadece bununla kalmıyor, duvarda çivi de yok, çivinin deliği bile yok. Odanın hiçbir yerinde ve önündeki holde, şimdi düşünüyorum da evin hiçbir yerinde başka resim de asılı değil. Her yerde beyaz duvarlar, fotoğraf yok, tablo yok.

M: Aklıma bazı fikirler getiriyorsun, ama şakanın sırası değil.

E: Gerçekten az önce *şakanın sırası değil* mi dedin?

M: Aslında seni hiç denetleyemezdim, ama–

E: Bir daha beni böyle korkutma!

M: –senin için bu neden bu kadar kötü ki?

E: Vergi denetimi benim için neden mi kötü?

M: Alt tarafı bir denetim. Trafik kontrolü gibi. İnsanın gizleyecek bir şeyi yoksa–

E: Bana ne söylemek istiyorsun?

M: Hiç, sadece hayret ediyorum.

E: Hayret mi ediyorsun?

M: Evet, hayret ediyorum.

Yıldız yok, vadide ışık da yok. Sadece bir tren pırıltılar saçarak geçiyor. Susanna yattı bile.

Akşam yemeğinde iki kez neyim olduğunu sordu, iyi ama ne söyleseydim? Ben de, neyim olacak canım, dedim, bana eleştirir gibi baktığı için de, ya senin neyin var, diye ekledim, bunun üzerine de, hiç, ama sen bir tuhafsın! dedi, bu ses tonuna katlanamadığım için de, hayır, tuhaf olan *sensin*! dedim.

Bu sırada Esther bize anaokulundaki bir arkadaşını anlattı, adı Lisi, Ilse ya da Else'ydi, ya elinden oyuncağını almıştı ya da hediye etmişti, bunun üzerine eğitmenler ya hiçbir şey yapmamışlardı ya da tam olarak doğru şeyi veya yanlış bir şey yapmışlardı, küçük çocuklar iyi anlatıcılar değildir. Ama Susanna'yla ben, muhteşem!, inanılmaz!, olmaz böyle şey!, diye bağırdık ve Esther'in susmasının verdiği rahatlama bizi birbirimize kenetledi.

Sonra Esther'i merdivenden yukarı çıkardım ve küvetle kısa bir süre sorun yaşadım: Musluğa elimi atınca – nasıl tarif etsem bunu? Olması gereken yerden daha geri deydi. Kolumu uzattım, yine de, gözlerimin sadece yirmi santimetre karşısında olduğu için musluğa dokunması gereken elim hâlâ musluğun *önündeydi*; ona erişemiyor-

dum. Esther kıkır kıkır güldü. Gözlerimi kapadım, derin bir nefes aldım, gözlerimi açtım, o sırada oldu: Suyu oval tasarım küvete akıttım ve akışının dolgun ses tonuna kulak kabarttım, bu sırada Esther bana ya *Muppet Show*'daki Ayı Fozzy ya da Sünger Bob hakkında bir şeyler anlatıyordu. Gerçekten mi?, aman Tanrım!, vay canına!, diye bağırdım, sonra onu suyun içine oturtup yıkadım ve sudan çıkarıp kuruladım, havlunun ucuyla kulağının içini de kuruladım, gerekli olduğu için değil, bundan hoşlandığı için; o habire konuşurken renkli pijamasını giydirdim, üzerinde dinozorlar olduğu için en çok onu seviyordu; onu koridor boyunca taşıyıp çocuk odasına götürdüm, duvarda yeşil ve mor renk halkaları, rafta da belli ki yepyeni bir oyuncak ayı vardı, ya başka bir kiracı unutmuştu ya da tedbirli işletici bey buraya koymuştu. Bugüne dek Esther bütün bunları güzel bulmuştu, ama bugün artık sevmiyordu.

Neden sevmiyorsun, diye sordum, seni rahatsız eden ne?

Burada tek başıma olmak istemiyorum.

Ama biz yan taraftayız. Seni duyarız. Hatta bu var. Bebek monitörünün kamerasını gösterdim. Burada tek başına değilsin.

Odada tek başına.

Ee, n'olmuş?

İnsan odada tek başınaysa... Düşündü. Her şey farklı olur.

Ne bakımdan?

İnsan konuşursa, bunu tek başına duyar.

Ee?

Tuhaf bu!

Bunun mantıklı bir tarafı var gibiydi, ama araştıracak vaktim yoktu, o yüzden Esther'in üzerini özenle örttüm ve camdan yapılmış düğmenin yardımıyla ışığı kısıp cılız bir ışıltıya çevirdim.

Başka bir çocuğun olsaydı, dedi Esther.

Evet?

Başka çocuğu da aynı şekilde severdin.

Ama başka çocuğum yok.

Bunu başka çocuğa söylerdin.

Resimli bir kitabı elime aldım, Kırkayak Hugo'nun kim bilir nereye yaptığı heyecan verici yolculuk. Bir süre okudum, ama Esther hâlâ dalgın gibiydi.

Ne var?

Kötü rüya görmek, dedi.

Kötü rüya görmeyeceksin.

Yok, yok.

Ama ben okumaya devam edince gevşedi ve adeta kendi kendine gülümsedi. Birkaç dakika sonra uyudu. Alnına dikkatle bir öpücük kondurdum.

Oturma odasına geldiğim sırada Susanna telefonla konuşuyordu. Telefonu kapadı ve endişeyle daha iyi bir ajansa ihtiyacı olduğunu söyledi.

Evet, dedim, doğru. Ajansı asla değiştirmeyeceğini biliyordum, ama ajansından yakınmayı da asla bırakmayacaktı. Üzücü gerçek bu; sırf burada yazdıklarımı asla okumayacağından emin olduğum için de dile getirebilirim: İnsan kırkını geçti mi, roller seyrekleşir. Bazı aktrisler devam edebilirler. Ama çoğu edemez.

Neyse ki konuyu bir kenara bıraktı ve birlikte bir çocuk büyütürken sürekli konuşulması gereken şeylerden söz ettik: Yeni anaokulu öğretmenini ikimiz de sevmiyorduk, Susanna'nın babası ziyaretine gitmemizi istiyordu, benim babamsa gitgide yardıma ihtiyaç duysa da rahat bırakılmak istiyordu, Susanna'nın arkadaşı Sigrid boşanıyordu, bizse bunun bir hata olduğunu düşünüyorduk. Sonra sustuk ve elini tuttum, ama, bugün olmaz, yorgunum, dedi. Bense, evet, dağ havası yapıyor bunu, ben de yorgunum, dedim.

Ella arabada. Tartışmadan sonra telefonun hoparlörünü kapatıyor. Sonra frene basıyor, yol kenarına yanaşıp dönüyor. Git buradan git buradan git buradan çok git buradan geç git buradan olmadan git buradan önce git

Jana yeni dairesinde kanepede, Ella içeri dalıyor. Jana başını dizüstü bilgisayardan kaldırıp bakıyor.

E: Demin ne olduğunu tahmin–

J (uykulu): Söylesene şunu.

E: Önce bana demin nerede olduğumu soruyor, ben de cevap veriyorum

5 Aralık

Susanna ile Esther hâlâ uyuyor. Ben oturma odasında yalnızım. Güneş birazdan doğacak. Bu rüyalar nereden geliyor?

Bir dene. Sırayla.

Ellerim titriyor.

Yine boş oda, tavandaki ampul, pencere yok. Hayır, parmaklıklı küçük bir pencere var. Yanlış, pencere yok. Ama köşede kırık bacaklı sandalye. Ve küçük gözlü kadın. Hayır, o değildi, daha doğrusu: Kısa bir süre oydu, sonra Susanna'ydı. Kapıya koştum, koridordan geçtim, düğmeyi bulamadım ve sonuçta bir rüyada ışığa ihtiyaç olmadığını açık seçik düşündüm. Tek istediğim dışarı çıkmaktı. Tek istediğim gitmekti. Gitmeyi o kadar çok istiyordum ki, kendi kendime konuştum: Git buradan, git buradan, git buradan. Küçük gözlü kadın ki şimdi yine oydu, yanımdaydı, bakma ona, diye düşündüm.

Sonra sokak kapısını hızla açıp dışarıya, soğuğa çıktım. Çıplak ayaklarımın altındaki çimenleri hissettim ve rüzgâr yüzümü öyle şiddetli acıttı ki, bu yüzden uyandım.

Susanna yanımda uyuyor, bebek monitörünün ekranı, kızımızı gösteriyordu. Doğrulmuş oturuyor ve kameraya bakıyordu, gözleri beyaz beyaz pırıldıyordu.

Ama aynı anda hâlâ ayaklarımdaki çimenleri ve yü-

zümdeki rüzgârı hissediyordum, çünkü yatakta yatarken aynı anda dışarıdaydım ve soğuktan donarak el yordamıyla kapı kolunu arıyordum, bu da rüyanın kalıntısı değildi, gerçekten oluyordu. Kolu buldum, ama kapı kendiliğinden kapanmıştı, dışarıda kalmıştım.

Zar zor nefes alabiliyordum. Donarak ölebileceğimi hissettim. Sıcak eve girmek için çabucak bir şey yapmalıydım ve basit bir çözüm vardı: Yataktan kalktım. Bir kez daha ekrana bakmaktan kaçındım ve dışarı koştum, koridordan ve çocuk odasının kapısının önünden geçtim. Elektrik düğmesini aradım, şimdi ona ihtiyacım vardı, çünkü uyanıktım ve merdivenin tırabzanı çok alçak olduğu için canımı acıtabilirdim, ama düğmeyi bulamadım, dolayısıyla tek yapabildiğim yavaşça el yordamıyla ilerlemekti, bunun sonucunda da dışarıda soğuktan kavrandım. Ellerimi çırptım ve olduğum yerde zıpladım, ama rüzgâr derimi ısırıyordu, gözlerim kararda, ancak nihayet kapıya ulaştığımda, açmamam gerektiğini anladım. İçeriden ve dışarıdan, kapının her iki tarafında, kendi yüzüme bakmamalıydım, bu olmamalıydı. Geri çekildim, belli ki doğru olanı yapmıştım, çünkü her şeyin düzeldiğini hissettim; yine yataktaydım, Susanna uykusunda mırıldanıyor, monitör mışıl mışıl uyuyan kızımı gösteriyordu.

Peki neden bu kadar huzursuzum? Ellerim neden tir tir titriyor, öyle ki yazım kargacık burgacık oluyor, kalbim neden böyle çarpıyor ve neden hâlâ böyle üşüyorum?

Filmlerde bazen birisi kötü şeyleri alt tarafı rüyasında gördüğünü fark eder, bu numarayı kendim de kullandım, *Lola ile Amca*'da, ama gerçek şu ki, insan uyanıksa uyanık olduğunu bilir. "Rüya mı görüyorum?" ciddi anlamda sorulan bir soru değildir. Rüya görmediğimi biliyorum.

Ama rüya görmüş olmalıyım.

Üç perde. Birincide Jana, Ella'nın dairesinden taşınıyor ve tek başına idare etmek zorunda kalıyor, Ella ise hayatında ilk kez bir erkekle birlikte yaşıyor.

İkincide Ella öğreniyor ki

Güneş batıyor. Dağlarda kısa kış günleri. Şu âna kadar açık havadaydık.

Yürüyüş yapmanın iyi bir fikir olmayacağını daha önceden anladım. Dört yaşındaki bir çocukla yapılmayacak şeyleri içeren oldukça uzun listede, yürüyüş yapmak çok yukarılarda yer alır. Ama Susanna kafasına koymuştu bir kere.

Gerçekten emin misin?

Eh, sana kalsa, evden hiç çıkılmaz!

Böylece kahvaltıdan sonra kuştüyü montlarımızı giydik, ufaklığı Susanna'nın özel olarak böyle gezintiler için aldığı taşıyıcı sırt çantasına yerleştirdik ve karlara bata çıka yola koyulduk.

Suskun ve bezgin bir halde yürüyorduk. Kesif ve nemli sis açılmak bilmiyordu, çimenler renksiz görünüyordu ve kalıcı sessizlik bir an bile dağılmıyordu. Böyle iki saat geçti. Belki de üç. Belki sadece bir. Bir tek Esther kendi kendine konuşuyordu. Kısa bir süre kulak kabarttım: Bir tilkiyle tavşan ve Bay Mulz, Milz ya da Malz diye biri söz konusuydu.

Susanna'ya, ev sahibiyle hiç sohbet edip etmediğini sordum.

E-posta yoluyla, dedi telefonunu tuşlarken. Sadece birkaç satır yazışmışlar. Çok kibar biriymiş. Neden? Eleştirecek bir şey mi bulmuşum? Ev gayet güzelmiş!

Hiç, dedim, eleştirecek hiçbir şey yok.

Bir süre konuşmadan yürüdük. Çocuk bile susmuştu.

Madem konuyu açtın, dedi Susanna. Birkaç kez şu filmi düşünmeden edemedim. Hani pek de iyi olmayan o kitaptan uyarlanan şu iyi filmi.

Hangi filmi?

Çok sayıda *steadicam* çekimi olanı.

Ha evet, dedim, *steadicam. Steadicam*'in ne olduğunu bilmemek beni sinirlendirdi. Ben yazardım, kameraman değil, teknolojiyle de hiç ilgim yoktu. Ama yine de utanç vericiydi. Hangi filmmiş o?

Boş ver, dedi. Önemli değil.

Haydi söyle ama, hangisi!

Gerçekten önemli değil.

Madem gerçekten önemli değil, neden konuyu açıyorsun?

Aman, sadece önemli şeyler mi söyleyebiliriz? Yoksa susmak zorunda mıyız? Manastırdaki gibi?

Şimdi ikimiz de gerilmiştik ve nedenini bile bilmiyorduk.

Her halükârda gerçekten ters giden bir şeyler var, dedi. Evde.

Durdum.

Açıklaması zor, dedi. Evin havası. Bir şeyler yolunda değil. İyi uyuyamıyorum. Ve kötü rüyalar görüyorum, çok alışılmadık rüyalar. Ateşliyken olduğu gibi. Dün gece örneğin, ikimiz şu küçük odadaydık, sen de–

Esther kulağımı çimdikledi, öyle korktum ki çığlık attım. Çocuk hemen gözyaşlarına boğuldu, Susanna da bana sitem etmeye başladı: Nasıl bu kadar düşüncesiz olabiliyormuşum da, benim neyim varmış da.

Ne oldu? diye sordum. Rüyanda, söyle lütfen!

Hayır, dedi. Rüyalar hakkında konuşmak en sıkıcı şeymiş, zaten pek de hatırlamıyormuş.

Ne rüya gördün, diye sesimi yükselttim.

Bir şeylere böyle takınca, tahammül edemiyorum.

Konuşmadan yürümeye devam ettik. Artık canım konuşmak istemiyordu, Susanna da keyifsizce telefonunu tuşluyordu. Esther uykuya dalmıştı. Omuzlarım ağırlığından ağrıyordu. Yağmur çiselemeye başladı.

Buradan gidelim mi? diye sordum.

Şimdi duran, Susanna'ydı. Birbirimize baktık. Yağmur omuzlarımızdan akıyordu. Bana yaklaştı, sonra boynuma sarıldı.

Hemen bugün, dedim.

Evet, dedi. Bir gece daha kalmayalım burada.

Bir gece daha kalmayalım, dedim.

Çok iyi çalıştığını sanıyordum. Sürekli not defterine bir şeyler yazdığın için, nihayet senaryoda ilerlediğini sanıyordum!

Ben de sizin burada kendinizi çok iyi hissettiğinizi sanıyordum.

Kendimizi iyi hissetmiyoruz.

Dönüş yolunda yağmur dindi, sis açıldı ve dağlar gökyüzünün önünde azametle yükseldi. Neredeyse kalmak isteyecektik.

Şimdi o yukarıda, eşyalarını topluyor. Bense son kez bu masada, bu camın önünde, yine kaybolabileceği endişesiyle bakmaya cesaret edemediğim yansımamın önünde yazıyorum.

Temelde pek bir şey olmadı: hayaller, kötü rüyalar, birkaç acayip düşünce. Ama karar verildi: Yola çıkıyoruz.

Esther yanımda yere çömelmiş oturuyor ve legoları birleştiriyor, baksana baba, bak, deyip duruyor, ben de neyi kastettiği konusunda hiçbir fikrim olmadan, ah evet, harika, diyorum. Ne yazık ki parayı peşin ödedik, eksiği gediği de yok ki geri ödeme talep edebilelim. Tersine, ev çok iyi durumda.

Yine de şu işleticiyi birazdan arayacağım. Kadının kim olduğunu bilmek isti

Şimdi ben
Şunu kopyalamalıyım.

Çabuk ama

Telefonu bende, yanımda masanın üstünde duruyordu, işleticinin numarası onda olduğu için istedim ki en azından numarasının telefonunda olduğunu söyledi sanırım, yani tam da

Tam da elime aldığımda, mesaj geldi. Ekranda parladı. Başka çarem yoktu

Sana yeniden dokunmak istiyorum.

Her zaman düşünülen şeyi düşünüyorum, son derece zararsızdır herhalde, belki bir şakadır, bağlamdan kopuktur ya da yanlış gönderilmiştir, yanlış numaraya gelen bir mesaj; telefonu alıyorum ve Susanna'nın üst katta dolaştığını duyuyorum, Esther pantolonumun paçasını çekiştiriyor, şimdi değil! diye sesimi yükseltiyorum, mesajın David diye birinden geldiğini görüyorum, soyadı yok, sadece David yazıyor, ben David diye birini tanımıyorum, dolayısıyla mesaj programını açıp kontrol ediyorum, acaba

Ben
bunu kopya ediyorum. İkisinin
mesajları. Susanna'nın bilmesine gerek yok

Daha ne kadar kalacaksın? Asırlar geçmiş gibi geliyor
ta ki seni benim
İçinde olmak istiyorum
Ya sen? Beni düşünüyor musun, ya nasıl yaptığımızı

Ben bunu yapamam
Ben kopyalayamam.
Ben

Seni öyle özledim ki.
Seni özlemekten çıldıracağım
hissetmek istiyorum
Şimdi yapamam. Biliyorsun, çocuk
Seni tıpkı

Hayır, yapamam
Yeterli zaten. Zararsız bir şey yok
Titriyorum tıpkı
Bunu kopyalayamam.
Ama bir şey fark ettirmemeliyim,
ortaya çıkarmak istiyorum ya

Saatin kaç olduğunu bilmiyorum. Kendimi toplamalıyım, kendimi toplamalıyım. Yazmak işe yarar. Kendimi toplamalıyım, çünkü Susanna gitti. Esther yukarıda uyuyor. Yarın uyandığında ne yapacağım, ona ne diyeceğim?

Başaramadım. Öğrendiğimi kendime saklamak, onu gözlemlemek ve ikiyüzlülüğünün ne kadar derine indiğini ortaya çıkarmak istiyordum. Bana nasıl yalan söylediğini izlemek, bu sırada da düşünmek ve anlamaya çalışmak istiyordum. Kendime hâkim olmak istiyordum. İlk başta iyi de gitti.

Ama sadece üç dakika.

Merdivenden indi, Esther'e elma soydu ve şöyle dedi: Bavulları dışarı çıkar lütfen, sonra gidebiliriz. Ben de buradaki oyuncakları toplayayım.

Hemen yaparım, dedim.

Neyin var senin? dedi.

Bir şeyim yok, niye? dedim.

Bunun üzerine, bir şey olduğunu görebildiğini söyledi.

Saçma! dedim.

Söylesene! dedi.

O sırada bağırmaya başladım. En azından bağırdığımı sanıyordum, ama yavaş yavaş gırtlağımdan sadece çatlak bir ses çıktığı kuşkusuna kapıldım. Ben bağırmaya başladıktan sonra hemen, hızlı bir hareketle telefonunu masadan aldı. Orada da bırakabilirsin, dedim yüksek ya da çatlak bir sesle, bu sırada Esther donmuş gibi bana bakıyordu, mesajları buradaki not defterine kopyaladım. Kimmiş bu David? Düşünceyi kafamdan uzaklaştırmak için bütün gücümü toplasam da, tüm bunların bana filmlerimden birinin içine girmişim gibi geldiğini düşündüm. Ama durumu düzeltmedi bu. Filmde bir hayatın parçalanması eğlencelidir, çünkü insanlar zekice cümleler kusarlar, ama aslında durum sadece üzücü ve iticidir. İnkâr etmek mi istiyorsun, diye sesimi yükselttim, bana ciddi ve sakin bir tavırla bakıp bunu kesinlikle istemediğini söyleyince de, inkâr etmesini ne çok umduğumu anladım.

Kendine gel, dedi. Kızını düşün. Sonra Esther'i yerden kaldırıp şöyle dedi: yatma vakti!

Ufaklık mızıldanmaya başladı: Hava daha aydınlıkmış, hiç de geç değilmiş, istemiyormuş; ama Susanna ona bir öpücük verip odadan çıkardı.

Kıpırdamadan oturdum. Düşünemiyordum, içimde güç hissetmiyordum. Susanna'nın yukarıda bir aşağı bir yukarı gidip geldiğini, sakin ve şefkatli bir sesle Esther'le konuştuğunu duydum.

Not defterini açtım. Mesajları, kopuk kopuk mesaj parçalarını, kopya ettiğim korkunç cümleleri okudum ve bu sırada masada duran bir şeyi parmaklarımın arasında çevirdim; köydeki dükkândan gelen gönyeydi bu. Yukarıdan Susanna'nın ninni söylediğini duydum. Hiçbir şey yapmamak dayanılır gibi olmadığından, sayfayı çevirip düz bir çizgi çektim. Cetveli çevirip özenle ikinci bir çizgi çektim, dik açıyla. Dik açıyı ikiye bölecek şekilde cetveli yerleştirip üçüncü bir çizgi çektim.

Sonuç tuhaf görünüyordu.

Ölçtüm. İkiye bölen çizginin altındaki açı kırk, üstündeki kırk iki derece çıktı. Nasıl mümkün oluyordu bu? Dik açıyı bir daha ölçtüm: doksan tabii. Onu oluşturan iki açıyı ölçtüm: Alttaki kırk, üstteki kırk iki çıktı, demek ki birkaç derece eksik olmalıydı, ama eksik değildi, dik açı, bir dik açıydı. Bir daha ölçtüm: doksan derece.

Dünyanın yok olması karşısında duyduğum şaşkınlıktan kaynaklanıyor olmalıydı. Yine de bir anlamı yoktu. Yavaşça ve özenle başka bir dik açı çizip ölçtüm: doksan derece. İki dik açıyla daha dikdörtgene tamamladım. Bir diyagonal çizdim. Dikdörtgendeki iki açı mükemmel bir şekilde ikiye bölünmüştü. Ama yanlış bir şeyler vardı. Doğrudan çarpık değillerdi, daha çok belirsizlerdi, gözlerim onları tam olarak netleştirmeyi beceremiyordu. Dik açıyı bölen çizgiye cetveli koydum ve altındaki açıyı ölçtüm: kırk dokuz. Üstteki açıya koydum: elli bir.

$$\begin{array}{r} 49 \\ +\ 51 \\ \hline 100 \end{array}$$

Çizimlere gözümü dikip baktım. Sinir bozucu bir şey vardı; insan bakışlarını onların üzerinde kalmaya zorlamazsa, sanki kendiliğinden üzerinden kayıp gidiyordu.

Hileli cetvel, başka ne olacak! Gönyeyi ışığa tutup bir gözümü kıstım. Dik açı şüphe uyandırmıyor, derece çizelgesi de normal görünüyordu, eksik rakam yoktu. Gözucuyla, kapıda birinin durduğunu fark ettim. İrkildim. Susanna'ydı. Bir an için onu unutmuştum.

Anlaşıldı, telefon, dedi, bebek monitörünü masanın üzerine koyarken. Ne zaman bir şeyin sızdığı duyulsa, cep telefonuyla ilgilidir, çünkü birisi kahrolası mesajları bir türlü silememiştir. Saçlarını geriye doğru itti ve bana

bitkin bir halde baktı. Tabii, dedi, insan daha akıllı olduğunu düşünüyor. Kendini kıvrak zekâlı sanıyor ve bu kaydedilmiş cümleciklere öyle gülünç bir bağlılık geliştiriyor ki, artık onları bir türlü silemiyor. Diğer tüm aptallar gibi. Gerçi insan bu zımbırtıyı sürekli yanında taşıyor ve asla ortalıkta bırakmıyor, ama onu çantasından yürüten kıskanç kocanın enerjisini hesaba katmıyor. Mevcut durumda, insan onu kıskançlığından ötürü suçlayamıyor bile. Oturdu ve başını ellerine dayadı.

Titrek sesle, telefonu kesinlikle çantasından almadığımı söyledim. Böyle bir şey aklımın ucundan geçmezdi. Burada, masanın üstünde duruyordu, ben de şu işleticinin numarasını–

Saçmalık, dedi. Hiçbir zaman öylece masanın üstünde bırakmadım. Ayağa kalktı, bana uzun uzun baktı ve oyuncu sesiyle şöyle dedi: Çantamı karıştırdın.

Ben de ayağa kalktım, yüzüme kan hücum ettiğini hissettim. Şunları haykırmaya nefesim ancak yetti: Birincisi, bu söylediği söz konusu bile olamazdı, ikincisi de, kendini aklaması gereken kişi ben değildim – ama tam o anda hoparlörden Esther'in sesini duyduk. Yatakta doğrulmuş, oturuyordu. Susanna koşarak çıktı. Birkaç saniye sonra onu ekranda gördüm; yatağın yanına diz çökmüş, ninni söylüyordu.

Oturdum. İçimdeki her şey kaskatı kesilmiş gibiydi. Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordum. Sonunda geri döndü.

Ardından olanlar, hafızamda kopuk kopuk yer alıyor. Kendimi bağırırken ve masaya bir şey fırlatırken görüyorum, yumruğumu masa tahtasına vururken görüyorum. O usulca konuşuyor, yüzü solgun, ben ağlıyorum, yeniden sakinleşiyorum. Ben konuşuyorum, o ise ses çıkarmadan dinliyor. Ben soruyorum, o ise bir aşağı bir yukarı gidip geliyor. Sonra masada oturup ağlayan o olu-

yor, bense pencerede durup susuyorum, sonra ayaktayken ona bağırıyorum, ama bu bir süre sonra olmalı, çünkü dışarının karanlığı kesif ve nüfuz edilmez, derken o da bağırıyor, ben kendimi masanın bir tarafında, onu öbür tarafında görüyorum, aynı anda haykırıyoruz, ama sonra yine ben masada oturup başımı ellerime dayıyor ve onun güçsüz bir halde pencereye yaslandığını görüyorum, ayağa kalkıp onun yanına gitmek ve ellerimi yanaklarına koyup, her şeyi unutalım, seni seviyorum, demek istiyorum. Ama bunun olmayacağını biliyorum, çünkü unutamam; sonra yine de yanına gidip ellerimi yanaklarına koyuyorum, ama bir şey söylememe fırsat kalmadan şöyle diyor: Bırak beni artık, bırak beni lütfen, bırak beni, anlamıyorsun! Sonra ikimiz de yine bağırıyoruz, ben onu dinlemiyorum, o beni dinlemiyor, sonra masaya oturuyorum, sokak kapısının çarpılarak kapandığını ve motorun çalıştırıldığını duyuyorum, sonra da hafifçe hışırdayan sessizliğe kulak kabartıyorum, her şeyi not ettim ve yine de anlamıyorum, haklı. Anlamıyorum.

Yarın ufaklık uyandığında ne yapacağım?

Gece, hâlâ. Kim bu David?

Fark etmez, diyorum kendi kendime hemen, önemi yok. Önemli olan tek şey, onun var olması.

İyi ama kim o?

Bir oyuncu, bir dansçı belki, yoksa daha aptalca bir şey mi? Hemen şöyle düşünüyorum: Böyle klişeler nereden aklına geliyor, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorsun, cerrah ya da meteorolog olabilir. Fark etmez zaten. Önemli olan bu değil.

İyi ama kim o?

Son filmde oynayan meslektaşlarından biri belki, David adında biri var mıydı, kontrol etmeliyim. İyi ama bunun anlamı ne? Önemli olan bu değil.

İyi ama kim o?

Yarın erkenden Esther'in karşısında her şey normalmiş gibi davranmayı başarmalıyım. Avukatı arayıp mal ayrılığımız mı, yoksa mal ortaklığımız mı olduğunu sormalıyım; bunu bilmiyor olmam delilik, ama bunu düşünmek için henüz erken herhalde, demek istiyorum ki, kim boşanmayı bu kadar çabuk düşünür. Öte yandan, bunu dünyadan nasıl yok etmek gerektiğini de kendime soruyorum. Gözümün önüne getiriyorum, o ve adam, ama bunu yapamam, en önemlisi bu: Gözümün önüne getirmemem.

Hâlâ gece. Saatin kaç olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Telefonumu bulamıyorum. Kol saati uzun zamandır takmıyorum.

Olur da ararsa diye de ihtiyacım vardı telefona.

Bir daha okumalıyım. Son günleri, bütün o yalanları. Not ettim ya. Sayfaları başa doğru karıştırıyorum, işte oturma odasındayız, ilk akşamüstü, eski bildik şekilde tartışıyoruz; işte gece pencerede duruyoruz, sanki her şey her zamanki gibiymiş ve sanki o bu arada adamı düşünmüyormuş gibi; işte kahvaltıya oturmuşuz ve ben onun gözlerini tarif ediyorum, *aslında mavi değil, daha çok turkuvaz, siyah benekler de var*, yanında da telefon duruyor, David ona yazıyor, o da David'e yazıyor, o ona, o ona, o ona, bu sırada ben – neden, *Git buradan* yazıyor burada?

Bunu ben yazmadım. Ben değildim.

Ama başka kim olacak, kim olabilir, sakin ol – kesin oydu! Zira elyazımı taklit edebiliyor, bunu biliyorum. Sayfaları karıştırmaya devam ediyorum, işte vadiye alışverişe iniyorum, o ise evde kalıyor, David'le telefonlaşacak vakti var; işte geri dönüyorum – neden yine, *Git buradan*, yazıyor burada? Mantıklı düşünsene. Bunu senin

not defterine o yazsaydı, satıra bu şekilde nasıl eklenebilirdi, en fazla kenara yazabilmiş olmaz mıydı?

Şimdi bununla uğraşamam, açıklığa kavuşturamam, yapamam işte. Sayfaları karıştırmaya devam ediyorum, yürüyüşümüzü okuyorum. Saf saf şunu bile not etmişim, sürekli telefonda

Sabah olmak üzere olmalı. Çok hızlı yazıyorum, biraz önce olanları not ediyorum. Çıldırmamak için not etmem gerek. Ya da başıma bir şey gelmesi ihtimaline karşı. Esther kanepede yatıyor. Yine uyuyor. Korkunçtu.

Orada oturmuş, not defterimi okuyordum ki, birden bir ses duydum. İnsan sesi gibiydi, yalnız çok tizdi ve anlamadığım sözler şekillendiriyordu, yükselen, alçalan ve tekrar yükselen tekdüze bir melodi, hiç böylesini duymamıştım. Bebek monitöründen geldiğini kavramam birkaç saniyemi aldı. Ama ekranda Esther'in mışıl mışıl uyuduğunu gördüm: Başı yastıkta, eli yorganın altından çıkmış, yanında kimse yok. Dışarı koştum, merdivenden çıktım, koridordan geçtim, sendeleyerek çocuk odasına girip ışığı yaktım. Kimse yoktu. Mışıl mışıl uyuyordu. Başka ne olacaktı. Kulak kabarttım. Ortalık sessizdi.

Böylece ışığı söndürdüm, kapıyı usulca kapadım, merdiveni indim, ama holden geçip oturma odasına giderken sesi yine duydum, yabancı ve eski sözler söylüyordu, yarı fısıltı, yarı inilti; odaya varıp da ekranda Esther'in yatağının üzerine eğilmiş büyük bir karaltı görünce, kalbim duracakmış gibi oldu.

Ancak o zaman onun kendim olduğumu gördüm. Ekrandaki, yatağın yanındaki, bizzat bendim. Belli ki naklen yayında bir gecikme vardı; bir dakika öncesinin resmiydi, duyduğum şey de herhalde bir radyo sinyaliydi, bunu kavrayıp derin bir nefes alırken, kızımın bir hamlede doğrulup oturduğunu, gözlerini açtığını, ben olan

karaltıya gözünü dikip baktığını ve bağırmaya başladığını gördüm.

Merdiveni koşarak çıktım, tökezledim, dizimi basamağa çarptım, güçlükle doğruldum, topallayarak koşmaya devam ettim, geliyorum, geliyorum! diye seslendim. Kapıyı açtım, ışığı yaktım, orada yatmış uyuyordu.

Renkli çocuk sandalyelerinden birini çekip oturdum, güçlükle nefes aldım ve başka birisi benimle konuşuyormuş gibi açık ve net bir şekilde şöyle düşündüm: *Gitmeliydin. Artık çok geç.* Yavaşça ayağa kalktım. Esther'i yalnız bırakamazdım, ama gecenin geri kalanında da küçücük sandalyede oturamazdım. Ben de onu ihtiyatla yatağından aldım. Uykusunda mırıldandı, sonra bana daha da sokulmak için biraz kıpırdadı; yüzü boynumun iç kısmına gömüldü, sıcak nefesini tenimde hissettim. Dikkatle, düşmemek için adım adım merdivenden inerken, hafifçe horlamaya başladı. Oturma odasına gidip onu kanepeye yatırdım. İç çekerek dertop oldu.

İşte şimdi burada uyuyor. Oturma odasının kapısını kilitledim. Esther burada ya, önemli olan bu. Yukarıdaki kimdi ya da neydi, bilmek istemiyorum. Az önce Esther'i ekranda gördüm, sakin sakin uyuyordu, bu sırada yabancı ses ona ninni söylüyordu – ve bu sırada Esther inkâr edilemez şekilde yanımda, kanepede yatıyordu. Dayanılır gibi değildi. İpin ucunu bıraktım.

Sonra bir daha ölçüm yaptım. Açılardan birinde sonuç aynı kaldı, diğerinde değişti: şimdi alttaki otuz dokuz derece, üstteki ise kırk bir derece. Sayfayı not defterinden yırttım, buruşturup top haline getirdim ve çöpe attım.

Merdivene çarptığım dizim ağrıyor. Penceredeki yansımayı yok etmek için ışığı söndürmeyi çok isterdim, ama karanlık daha kötü olurdu. Az önce şöyle bir göz attım. Her şey olması gerektiği gibiydi, kendimi ve çocu-

ğu da görebildim, yalnız kapı ardına kadar açıktı. Kilitlediğim kapı.

Bunlar sadece resimler, diyorum kendime tekrar tekrar, sadece hayaller, hiçbir şeye dokunamaz ve hiçbir şeye kalkışamazlar, ne sana karşı ne de çocuğa karşı.

Çıt çıkmıyor. Sadece nefesim duyuluyor.

Duvarda bir resim asılı.

Bir fotoğrafın etrafında ince bir metal çerçeve. Televizyonun karşısındaki mutfak dolabının çelik yüzeyinin yanında asılı. Biraz çarpık duran fotoğrafta, ağaca yaslanmış bir adam görülüyor. Üzerinde modası geçeli çok uzun zaman olmuş bir takım elbise, elinde bir şapka, sakallı yüzünde ise ciddiyetten fazlası var, çaresiz görünüyor. Renkler solmuş. Koca evde resim asılı olmadığını not ettiğimi hatırlıyorum. Sayfaları karıştırıp arayabilirdim, ama şu anda istemiyorum. Bu duvarı hatırlamıyorum, resmi gözden kaçırmış da olabilirim. Ama böyle bir resmi gözden kaçırır mıydım? Şunu not ettiğimi de biliyorum: Evin hiçbir yerinde resim asılı değil. Burada bir resim olsaydı, bunu yazar mıydım?

Bir an gelecek, gece sona erecek.

Yere uzanmış halde ne kadar süreyle uyudum? Sırtım ağrıyor. Hâlâ gece. Rüyayı not et.

Dışarıdaki yamaçta durmuş, vadiye bakıyordum. Sonra başımı kaldırdım, buzulların üzerinden çaprazlamasına baktım ve diğer dağı gördüm.

Muazzam derecede büyüktü ve bugüne dek gördüğüm bütün uçurumlardan daha derine iniyordu. İnsan yere varmadan saatlerce düşebilir, bu sırada bir sürü kayalığın, yarıkların, sivri kayanın, daha derin yarıkların, daha da fazla taşın yanından geçerdi; bütün bunlar başımı döndüren bir uzaklıkta gözden kayboluyordu. Gözümü dikmiş bakarken, bir çekiş hissettim – hava cereyanı gibi

gelen hafif bir emiş, ama yerçekimiydi. Dağın öyle çok kütlesi vardı ki insan onun yerçekimini hissediyordu; sadece atlamak gerektiğini anladım, o zaman kendi ağırlığı insanı ona çekerdi, o zaman insanı hiçbir şey tutamazdı.

Şimdiyse, ağrıyan uzuvlarımla masada oturmuş, not defterine bir şeyler karalarken, *dünya dağı* sözü geliyor aklıma. Ne anlama geldiğini bilmiyorum, ama kafamdan atamıyorum, çünkü o bu; gördüğüm şey bu.

6 Aralık

Esther çizgi filmini seyrederken, alelacele.

Sabah şafak sökerken beni uyandırdı ve tabii hemen Susanna'nın nerede olduğunu öğrenmek istedi.

Annenin şehirden bir şeyler alması gerek, dedim, bu çok eğlenceli, sadece sen ve ben, bu çok güzel.

Neden kanepede uyudum?

Arada sırada kanepede uyumak eğlenceli olduğu için!

Neden eğlenceli bu?

Bekle burada, dedim, telefonumu aramalıyım.

Dışarı çıkarken mutfak dolabının yanındaki beyaz duvara baktım. Ağacın yanındaki adamın resmi, sanki hep öyle olmuş gibi orada asılıydı.

Merdivenden yukarı çıkarken, Esther'in beni çağırdığını duydum.

Hemen geliyorum, diye seslendim ve büyük yatak odasına gittim. Toplanmış bavullar orada duruyordu, yanına hiçbir şey almamıştı. İşte şurada da, prizdeki şarj kablosunun ucunda, telefonum vardı.

Susanna'yı aradım, telefonu açmadı, mesaj bırakmadım. Daha önemlisi, taksi çağırmalıydım. Buradaki ıssızlığın ortasında bile taksiler olmalıydı, aşağıdaki köyde olmasa bile bir sonrakinde, orada da yoksa başka bir tanesinde; parasını ödeyebildiğim sürece, herhangi biri gelip bizi alırdı.

Oturma odasına geri dönerken, telefonum titreşti. Ekranda *Schmidt* yazıyordu. Duraksadım, ama onu kızdırmayı göze alamadığımdan telefonu açtım.

Ee, diye sordu, iki güzel nasıl?

Önce anlamadım, ama sonra Jana ve Ella'yı kastettiğini anladım.

Şahaneler, dedim. Fikirlerin sonu yok. Koca bir not defteri doldu.

Esther pantolonumun paçasını çekiştirdi. Onu iterek uzaklaştırdım. Ağlamaya başladı.

Harika, dedi Schmidt. Çok güzel.

Evet, aynen, dedim.

Çıtlat biraz, dedi. Anlat.

Şu an uygun bir zaman değil, dedim.

Haydi ama, dedi. Tadımlık! Sesi bir tuhaf geliyordu. Bana güvenmiyor olabilir miydi?

Nefes aldım, ağzımı açtım, yeniden kapadım. Aklıma hiçbir şey gelmedi. Çiziktirdiğim ve enine boyuna düşündüğüm her şey, bütün durumlar ve can alıcı noktalar silinmiş gibiydi. Telefonu çenemin altına kıstırıp not defterini açtım – şurada, yılankavi yoldan arabayla aşağı inişimi tarif ediyordum. Sayfaları çevirmeye devam ettim – şurada, köyden alışveriş yapıyordum. Devam, Jana ve Ella neredeydi? Sus biraz, diye çıkıştım Esther'e. Birazcık sus, babanın telefonla konuşması gerek, ağlamayı kes!

Efendim? diye sordu Schmidt.

Sonuç olarak Jana taşınmak zorunda kalıyor, dedim. Ella onu evden kovuyor. Martin onun yanına taşınmak istediği için.

Martin mi?

Maliye memuru, hatırlamıyor musun? Sorunlar oradan kaynaklanıyor. Karışıklıklar. Çılgınca şeyler.

Doğru düzgün bilmiyorum, dedi. Film gösterime girdiğinde, aynı ay vergi denetimim vardı. Ertesi yıl bir tane daha. Tam olarak hangi çılgınca şeyler?

Esther pantolonumun paçasını öyle sertçe çekti ki, dengemi korumakta zorlandım.

Bir sürü farklı şey, dedim. En çılgınca şeyler.

Eh, öyleyse bir şeyler söyle. Çılgınca şeylerden söz et!

Ben seni sonra arasam olur mu?

Birazdan teşvik komisyonundan insanlarla buluşacağım. Şimdi bana bir şeyler anlatırsan, ben de onlara–

Bağlantı kötü!

Ben seni iyi duyuyorum.

Telefonu kapadım, sonra yere diz çöktüm ve hıçkıra hıçkıra ağlayan çocuğumu öpüp kucakladım. Esther'in omuzları titriyor, ağlamaktan vücudu sarsılıyordu. Annem nerede, diye sesini yükseltti.

Bunu sana söyledim ya, diye fısıldadım ve hangi beyaz yalana başvurduğumu hatırlayamadığımı korkuyla fark ettim.

Nerede?

Ne söyleyecektim şimdi? Ona öncekinden başka bir şey anlatırsam, farkına varırdı. Bunu biliyorsun zaten, dedim, onu havaya kaldırdım ve bir sağa bir sola sallarken, uçak motoru gibi homurdandım. Bunu severdi, bu hep işe yarardı, gerçekten de kıkır kıkır gülmeye başladı. Telefon titreşti, Schmidt yine arıyordu. Sırtımdan ter boşandı, korkudan Esther'i havada fazla hızlı döndürdüm, yeniden ağlamaya başladı.

Sakin ol, sakin ol, sakin ol, sakin ol, dedim. Eğlenceli bir şey bu. Kötü bir şey değil ki. Yerde onun resimli kitaplarından birini gördüm. Hemen onu kanepeye oturttum, kitabı yerden aldım ve açıp yüksek sesle okumaya başladım. Telefon sustu.

Kitap bir pelüş ayı hakkındaydı, nedense adı Hamyap olan bu ayı aslında büyük bir yatak olan bir ülkede altın hazinesi arıyordu, gerçek bir hazine olan bu altınlar

uzun zaman önce korsanlar tarafından saklanmıştı. Kısık sesle okudum:

Ayı Hamyap'ın
işi gerçekten zor,
altın hazineyi
harıl harıl arıyor.

Kim yazıyor bu saçmalıkları, diye düşündüm, insan böyle şeyler kaleme alınca nasıl yaşar, kendi kendisiyle nasıl geçinir?

Ayının adı neden Hamyap? diye sordum. Ne alaka?

Şapkası yüzünden, dedi.

Renkli resmi inceledim. Ayının şapkası yoktu. Daha fazla kurcalamamaya karar verdim. Son sayfalarda Ayı Hamyap hazineyi bulamıyor, ama zenginlikten daha önemli bir şey olduğunu kavrıyor: insanların birbirlerine iyi davranmaları ve barışı korumaları.

İyi ama niye insanlar? diye sordum. İnsanlardan ona ne? O bir ayı.

Esther yeniden ağlamaya başladı.

Televizyon izlemek ister misin?

Sevinçten titredi. Telaşla gözyaşlarını sildi. Dünyada televizyon kadar sevdiği bir şey yok. Normalde ona izin vermiyoruz, ama şimdi istisna yapmak için iyi bir andı. Uzaktan kumandayı alıp televizyonu açtım. Birinci kanalda haberler vardı, kanal değiştirdim, ikincide de haberler vardı, kanal değiştirdim, üçüncüde küçük gözlü kadın göründü. Yüzü ekranı doldurdu.

Televizyonu kapadım. Buz kesmiştim, oda yavaş yavaş dönüyor gibiydi.

Söz vermiştin, diye bağırdı Esther, neden kapadın!

Onu oyalamak için, ayağa fırlayıp dans etmekten başka çare bulamadım: Sağ bacak yukarı, sol bacak yukarı, bir de türkü tutturdum ve uzaktaki gri gökyüzüne,

bana faydası olmayacak buzullara, aşağıdaki vadinin yeşile çalan gri gölgeli renklerine baktım. Hayatta ilk defa, şarkı söyleyip zıplarken ve ellerimi çırparken, çıldırdım mı acaba sorusunu kendime ciddi olarak sordum. İyi ama insan bunu nasıl anlardı, nasıl bulurdu? Kendime bu soruyu sorduğum gerçeği, öyle olmadığımın kanıtı değil miydi? El çırpıp zıpladım, şaşkınlıktan televizyonu unutan Esther de beni taklit etti. Hayır, diye düşündüm, o kadar kolay değil. Bu konuyu düşünüyor olmam hiçbir şeyi kanıtlamıyor.

Esther yorulunca, mutfaktaki çöp bidonunun içindekileri gözden geçirdim: Elma kabukları, yulaf ezmesi topakları, küçük süt birikintileri, alüminyum tereyağı folyosu – Gruntner Bakkaliyesi'nin buruşturulmuş faturası işte oradaydı. Kâğıdın tepesine adres ve telefon numarası damga olarak basılmıştı. Telefonumu alıp numarayı tuşladım.

Uzun uzun çaldı. Beş kez, altı kez, yedi kez. Çalmaya devam etti. Esther'in yeniden ağlayacağından korkmuştum, ama bana soran gözlerle bakmakla yetindi. Telefon on iki kez çalmıştı. On üç, on dört. Tam kapatacağım sırada, adam telefonu açtı.

Benim, dedim. Bana taksi lazım. Biri gelip bizi almalı.

Kimsiniz?

Bana ne göstermek istediniz? diye sordum. Şu gönyeyle bana ne göstermek istediniz?

Göstermek, dedi. Göstermek mi?

Sonra bir süre sustu.

Evet, birbirine uymuyor, dedi sonunda, değil mi? Asla uymuyor, yukarıdaki açılar.

İyi ama niye?

Buralı biri... Kesik kesik soludu. Yüksek Almanca konuşmanın ona zor geldiği duyulabiliyordu. Buralı biri,

ıhlamur bahçesinin sahibi olan Bilgili Hans, dedi ki, karınca bir katedralin, elektrik santralinin ya da yanardağın ne olduğunu da bilmez. Öksürdü, sonra düşünceli bir tavırla şöyle dedi: Ama Bilgili yine içiyor. Çok konuşuyor.

Burada önceden ne vardı? Ev yeni, ama kendi yolu var, ne zaman yapıldı bu?

Önceden başka bir ev vardı.

Biliyorum, ama nasıl bir ev?

Bağırma öyle. Başka bir tane. Yine bir tatil evi. İnanlar gelir, tatil yapar, yine giderlerdi. Genellikle daha erken giderlerdi. Bu yüzden işletici parayı hep peşin alır. Bir keresinde bir şey oldu.

Baba, diye sesini yükseltti Esther. Sana bir şey göstermek istiyorum!

Ne oldu?

Baba!

Şimdi değil. Ne oldu?

Birisi ortadan kayboldu. Bir tatilci oradaydı. Sonra yok oldu. Hiç bulunamadı. Uçurumdan düştü herhalde. Dağlarda olur böyle şeyler. Bütün o yarıklar. Kaygan yamaçlar. Yollarımız iyi işaretlendirilmiş değil. Bilgili Hans dağda kaza geçirenleri kurtarmakla yükümlü, ama biliyorsun ya, içiyor. Burada her zaman insanlar ortadan kaybolmuştur. Eskiden de.

Burada eski evden önce ne vardı?

Başka bir tane.

Nasıl bir ev?

Başka bir tane işte. Bir zamanlar da orada bir kule varmış.

Kule mi?

Belki de yoktu. Bu bir söylence. Ama yol çok eski.

Ne kadar eski?

Hep oradaydı.

Hep mi?

Hep.

Nasıl bir kuleymiş?

Şeytan yapmış ve bir büyücü yıkmış, Tanrı'nın yardımıyla. Ya da tam tersi, bir büyücü yapmış ve Tanrı yıkmış.

Söylenceyi okumak mümkün mü? Köy vakayinamesi var mı?

Ne?

Köy vakayinamesi.

Güldü. Köy vakayinamemiz yok.

Baba, diye sesini yükseltti Esther. Baba, bak artık, bak baba!

Sesi öyle tiz ve ısrarcıydı ki korkudan ürperdim, ama birleştirip bir şey yaptığı legoları göstermek istiyordu sadece.

Harika, diye fısıldadım. Harikulade!

Esther öne doğru eğilip ayakkabı bağlarımı çözmeye başladı.

Müşterim var, dedi adam.

Durun, diye sesimi yükselttim. Bana taksi lazım! Bana bir numara lazım!

Sence ben danışma mıyım?

Karım arabayla çekip gitti. Bana bir taksi şirketi lazım. Birisi bizi–

Sözümü kesen ses, o güne dek duyduğum her şeyden farklıydı. Yarı takırdama, yarı solumaydı. Parazit sesi gibi değil, daha çok canlı bir şey gibiydi.

Alo, diye sesimi yükselttim. Beni hâlâ duyuyor musunuz?

Ama telefondan çıt çıkmıyor, ekran da bağlantı olmadığını gösteriyordu.

Cihazı yukarı kaldırdım, aşağı indirdim, pencereye gittim. Bağlantı yok. Ayakkabılarımı bağladım.

Gel, dedim ve Esther'i elinden tuttum. Küçük adımlarla beni takip etti. Kolu aşağı bastırdım, kapı kilitliydi.

Dün gece kapıyı bizzat kilitlediğimi hatırlamak için bir an durup düşünmem gerekti. Anahtar kilitteydi, onu çevirdim, dışarı çıktık.

Esther şaşkınlıktan ciyakladı. Yine oturma odasındaydık.

Gerçekten de, oturma odasından çıkmıştık, ama geçtiğimiz kapı bizi yine oturma odasına götürmüştü.

Hayret bir şey, dedim olabildiğince neşeli numarası yaparak. Sonra, tren yolculukları ya da restoran ziyaretleri için telefonuma kaydetmiş olduğum eski çizgi film *Orman Kitabı*'nı aradım ve cihazı ona uzattım. Minnettar bir tavırla yapıştı.

Nereden kaynaklandığını bilmiyordum, ama olayların biraz yatışacağına dair belli belirsiz bir düşüncem vardı - biraz bekleyince, çalkantılı suyun durulması gibi.

Karınca benzetmesi güzel değil. Kâğıda çizilmiş bir yaratık daha güzel olurdu. Yaşayabilse, bütünüyle kâğıdın üstünde, onun yüzeyinde yaşardı. Düşünsene, kâğıdın üstünde bir dağ olsaydı. Yaratık dağın etrafında bir daire çizip içeride kalan alanı ölçseydi, karşısında duran şeyi anlamazdı. Mantığına göre dairenin içine sığabilecek kâğıttan çok daha fazlası olurdu. Yaratık için bir mucize olurdu bu.

Not defterini bulan biri olan biteni anlasın diye her şeyi kaydettim. Düşünmesi bile çok korkunç, ama yine de düşünmek gerek. Benim ufaklık her şeyden habersiz şurada oturuyor. Filmini seyrediyor. Daha sonra, bu ikisinin de ortadan kaybolduğu söylenecek: Karısı onu terk etmiş, kim bilir adamın aklından neler geçti, dağlarda da bir sürü yarık var, insanın aklına kötü kötü düşünceler geliyor, başlarına bir şeyler gelmiştir.

Dışarıda yağmurlu bir öğle. Giderek artan bulutlar, vadide sis, buzullar gözden kaybolmuş. Telefonu şarja taksam iyi olur. Evden çıkmayı başarırsak, pil dolu olmalı.

Filmi üç kez seyretti, Şer Han üç kez yanarak kaçtı, Mogli üç kez insanların köyüne geri döndü. Fişi çekiyorum. Pil doldu. Telefon çekmiyor. Not defterini masanın üstünde bırakacağım. Ayağa kalkıp Esther'in elinden tutacağım ve geri geri kapıya gideceğim, geri geri koridordan geçeceğim, geri geri evden çıkacağım. Niye bilmiyorum, ama içimden bir ses geri geri gitmemizin işe yarayabileceğini söylüyor.

Olur da başarırsak, bu son kayıt.

7 Aralık

Yoksa daha altısı mı? Aziz Nikolaos. Dün Aziz Nikolaos Günü'ydü, kimse akıl etmedi. Gece yarısının geçip geçmediğini bilmiyorum.

Yıldızların görüntüsünü eskiden sakinleştirici bulmam tuhaf. Bir yerde okumuştum, birçok astronot uzayın sonsuz olabileceğini düşünüyormuş. Sürüyle yıldız, sürüyle galaksi, hep daha fazlası, kelimenin tam anlamıyla *hep* daha fazlası.

Neden şimdi yıldızlara bu kadar kafa yorduğumu bilmiyorum.

Esther yine kanepede uyuyor, uzun yürüyüşten sonra gücü tükendi. Omuzlarım ağrıyor. Dört yaşında bir çocuk insanın sandığından daha ağırdır.

Onlara göre, bu sonsuz evren, her biri farklı yasalara sahip sonsuz sayıdaki sonsuz evrenden sadece biri olabilir. Birinden diğerine ulaşılamaz, birbirlerinden kesin olarak ayrılmışlardır. Normalde.

Akşama doğru ayağa kalktım, Esther'in elinden telefonu aldım, elini tuttum ve dönüp bakmamamız gerektiğini, bunun bir oyun olduğunu söyledim. Sonra geri geri yürüdük. Gerçekten de hole geldik: Ahşap zemin,

beyaz duvarlar, solda çamaşır odasının kapısı, yanında yarı açık bir kapı; daha önce orada olmadığı hissini verdi bana. Önünden geçerken içeriye göz attım. Oda boştu, tavanda çıplak bir ampul asılıydı, köşede bir bacağı eksik bir ahşap sandalye vardı. Bir an, içeri girmek için şaşırtıcı derecede güçlü bir arzuya kapıldım, ama karşı koydum ve devam etmek için Esther'i çektim.

Tuvalete gitmem gerek, dedi.

Şimdi olmaz.

Kuştüyü montlarımız portmantoda asılıydı, sol elimle onları aldım. Sağ elimle Esther'i bırakmadan montları koltuğumun altına sıkıştırdım ve el yordamıyla arkamdaki kapı kolunu aradım. Bir an kapının açılmayacağından korktum, ama açıldı.

Dönüp bakmak yok, dedim.

Hayır, hayır, hayır, dedi Esther kıkırdayarak.

Geri geri açık havaya çıktık. Buz gibi soğuktu. Nefesimiz buhar oldu. Kapıyı kapadım, sonra diz çöküp Esther'in montunu itinayla giydirdim. Ardından dişlerim takırdayarak kendiminkini sırtıma geçirdim, fermuarı çektim ve yakasını kaldırdım. Şimdi taşıyıcı sırt çantası işe yarardı, ama yukarıda bavulun içindeydi.

Şimdi ne yapıyoruz? diye sordu Esther.

Biraz gideceğiz.

Yürüyerek mi?

Bunu sevmediğini biliyorum. Ama uzun sürmez.

Yola koyulduk.

Evde biri var, dedi.

Başımı çevirip baktım. Oturma odasının ışığını söndürmemiştim; büyük pencerenin aydınlık dikdörtgeninin arkasında bir siluet belirdi. Orada sarkık omuzlarıyla birisi duruyor, başını yana eğmiş, yukarıdan bize bakıyordu.

Saçmalık, dedim.

Görmüyor musun?

Kimse yok orada. Gel.

Şimdi karaltı az öncekinden daha solda duruyor gibiydi, şimdi de yanında ikinci biri vardı, şimdiyse hiçbiri yoktu, bu sırada evin cephesi pencerenin etrafına dalgalanıyordu. Bir an için binanın büyüklüğü tamamen belirsiz oldu; sivri ve devasa bir şekilde uzaklara uzanıyordu, ama yukarıya değil, varlığından bile haberdar olmadığım bir yöne doğru.

Ev çok küçük görünüyor, dedi Esther.

Bakma artık, dedim.

Yürüdüğümüz sırada, bir kadının hayali baş döndürücü bir netlikle beni avucuna aldı; bu kadın birkaç yıl içinde pencerede duracaktı ya da belki uzun zaman önce bir pencerede durmuştu ve korkudan kaskatı kesilmiş halde iki hayaletin arkasından bakıyordu: el ele gecenin içine doğru uzaklaşan bir adam ve bir çocuk.

Arkamızdaki pencereden yola biraz ışık vuruyordu; otoparktan rahat elli metre dosdoğru gittiği görülüyordu. Sonra ilk viraj geliyordu.

Tuvalete gitmem gerek, dedi Esther.

Buraya yap, dedim. Çabuk.

İşi bitince yola devam ettik. Virajdan sonrası o kadar karanlıktı ki, sanki insan gözleri kapalı yürüyordu.

Telefonu çıkardım. Neyse ki Esther filmini seyrederken onu şarj etmiştim, pil doluydu. Arka tarafındaki küçük lamba, dimdik aşağı inen yolda önümüzü aydınlatmaya yetecek kadar ışık veriyordu. Esther'i bırakmadım, eli benim buz gibi elimin içinde sıcacıktı.

Annem nerede?

Söyledim ya.

Nerede?

Evde. Yakında biz de orada olacağız.

Çok karanlık!

Doğru, dedim. Ama eğlenceli bir şey bu. İlginç bir şey. Bu bir macera.

Ağlamaya başladı.

Yarın sana bir lego takımı alacağım, dedim. İstediğin en büyük boyu. Hangisi olduğu fark etmez. Söz.

Herhangi biri mi?

İstediğini seçebilirsin.

Bir süre konuşmadan yürüdük. Artık ağlamıyordu. İkinci viraja, sonra üçüncüye ulaştık. Işık huzmesinin dışında siyahlık nüfuz edilmezdi. Hâlâ çekmeyen telefonun küçük ışığını yol kenarına tuttuğumda çalılıklar, kayalar ve biraz toprak gördüm. Vadinin olduğunu tahmin ettiğim yere gözlerimi dikip baktım, ama bulutlar toplanmış olmalıydı, çünkü hiçbir ışık noktası görülmüyordu. Yukarıya baktım, ama ay kendini göstermedi.

Baba, dedi Esther. Biliyor musun, neden–

Yanımızda bir şey çatırdadı. Esther çığlık attı, onu korumak için önüne atladım, iri bir vücut dört ayağının üzerinde sıçrayarak yanımızdan geçti ve dörtnala yoldan aşağı indi. Esther ağlıyordu. Onu kucağıma alıp öptüm. Gözyaşlarının tuzlu bir tadı vardı.

Dağkeçisi, dedim. Ya da öyle bir şey. Dağkeçisi herhalde.

Korsan gemisi de olur mu?

Ne?

Korsan gemisini de alabilir miyim? Kocaman olanı?

Elbette. Koskocaman korsan gemisi de olur.

İki viraj sonra, dünya silinmiş gibi geldi. Etrafımız o kadar sessiz ve o kadar siyahtı ki, sanki sadece Esther, ben ve ısıran soğukta adımlarımızın sesi vardı. Bir şarkı mırıldanmaya başladım. Kendime kulak verince, melodiyi tanıdım: *London Bridge is falling down.*

Sen de söyle, dedim: *Falling down, falling down. London Bridge is falling down...*

Söylemeye çalıştı, ama sonra sustu, ben de sesimin çıkardığı gürültüye daha fazla dayanamayıp sustum, hemen yine ağlamaya başladı. Onu kucağıma aldım. Yanağıma dayadığı yüzü sıcak ve ıslaktı. İleriki virajdan sonra kesik kesik nefes aldığını duydum, dengemi kaybetmemek için iki kat dikkatle yürümem gerekiyordu.

En büyük endişem pildi. Işığa ihtiyacımız vardı, pil bitmeden önce aşağı inmeyi başarmalıydık. Esther'i farklı biçimde, sonra yine farklı biçimde taşımaya çalıştım, bu her seferinde bir an için çare oluyor, ama sonra ağrı geri dönüyordu. Çok geçmeden kaslarım titremeye başladı, parmaklarım da kırılacakmış gibiydi.

Eve gitmek istiyorum, diye mırıldandı.

Korktuğunu sezdim, yanımda kendini güvende hissettiği için bana nasıl sıkıca sokulduğunu da sezdim. Onu korumak için en ufak bir şey yapamıyor oluşum dayanılır gibi değildi.

Yakında evdeyiz, diye mırıldandım.

Çok geçmeden onu daha fazla taşıyamayıp yere indirdim. Derin derin nefes alıp verdim ve kollarımı silkeledim. Gözlerimi kapayınca, iç içe geçip büyüyen ve eksenleri etrafında dönen geometrik desenler gördüm. Görüntü iticiydi, çabucak gözlerimi açtım.

Ağlamana gerek yok, dedim ve onu yine kucağıma aldım. Birazdan oradayız.

Birazdan neredeyiz?

Herhangi bir evin kapısını çalacağız, dedim. Önce dükkâna uğrayalım. Köyde sadece bir tane dükkân var, sahibi bir arkadaşım, kesin aynı binada oturuyordur. Ve telefonu vardır. Oradan anneyi ararız.

Gökyüzü biraz daha aydınlanır gibi oldu, ağaç gövdelerini belli belirsiz seçtim. İleriki virajdan sonra belirginleştiler. Ağaç gövdelerinin arasından bir evin ışığı pırıldıyordu.

Başardık, dedim. Kol kaslarım Esther'in ağırlığından titriyordu, ama şimdi umurumda bile değildi bu. Eğlenceliydi, keyif verdi! Çılgınca bir şeydi, değil mi?

Cevap vermedi. Rahatladığım için giderek daha büyük adımlar atıyordum, koşmaya başladım. Lambayı söndürdüm. Telefon hâlâ çekmiyordu. Orman açıldı, yol aydınlık pencereye gidiyordu. Birkaç adım daha attım, sonra durdum. Bir an var gücümle, bunun sadece bir benzerlik, yani bir yanlışlık olmasını umdum: sivri çatı, geniş sokak kapısı, önündeki boş otopark ve uzun masanın, mutfağın, açık duran hol kapısının görüldüğü büyük, ışıklı pencere. Yanlışlık yoktu.

Geri döndük, dedim.

Ne?

Geri, dedim ve onu yere indirdim. Kusacak gibi oldum, ama bunu yenmeye çalıştım, bu olmamalıydı. Çocuğun önünde değil.

Ama biz hep aşağıya–

Karmaşık bir durum, dedim boğuk sesle. Sana yarın anlatırım, şimdi uyuman gerek.

Ama–

Çok geç oldu, dedim. Macera bitti. Eğlenceliydi! Şimdi uyuman gerek.

Ama ben açım!

Sorun değil, dedim çatlak sesle. Buzdolabı dolu. Sana yemek yaparım. Evdeyiz.

Şimdi kanepede uyuyor, üzerine montumu örttüm.

Biraz önce odada bir adam vardı. Tehlikeli değil, daha çok yorgun görünüyordu. Çerçeveli fotoğraftaki adam değildi, çünkü sakalı yoktu, ama sanırım küçük gözlü kadına benziyordu. İyi seçemedim, çünkü yerde değil, tavanda duruyordu ve yardım istiyormuş gibi yukarıdan bana bakıyordu. Ama kısa süre buradaydı ve ben o kadar

bitkinim ki onu hayal etmiş de olabilirim. Tıpkı, belki de, ampullü ve kırık sandalyeli boş odanın öbür tarafında şimdi ikinci bir kapı olduğunu hayal ettiğim gibi. Esther'i holde taşırken gördüm onu, öbür kapı açık duruyordu, arkasında da ampullü ve açık kapılı ikinci bir boş oda, onun arkasında da bir üçüncüsü vardı; sadece bir an için gördüm, o yüzden de üçüncü odada gerçekten yerde bir şeyin kıpırdayıp kıpırdamadığından emin değilim. Hemen oturma odasına girdik ve kapıyı kilitledim.

Mesele yerin kendisi. Ev değil. Ev zararsız, öyle bir yerde duruyor ki, orada iyisi mi hiçbir şey durmamalıydı. Tahminimce bunun gibi başka yerler de var, ama diğerleri herhalde ulaşılmaz, denizin dibinde ya da dağlarda henüz kimsenin ayak basmadığı mağaralarda. Ya da burada gerçekten sadece bir tane var, bir sonraki de sonsuz evrende ışık yılları kadar uzakta. Bu düşünce insanın kafasını allak bullak ediyor – hayalî değil, hakiki bir sonsuzluk; nesneler, canlılar, galaksiler, galaksi yığınları ve yığınla galaksi yığınlarıyla dolu; hep böyle devam ediyor, herhangi bir yönde sonu yok. Arada sırada da, maddenin inceldiği yerler var.

Sözler. Gerçekten olduğu gibi, can evinden vurmuyorlar.

Ama neden hepsinin böyle yüzleri olduğunu artık biliyorum. Neden göründükleri gibi göründüklerini. Gördükleri şeyler yüzünden.

Gözlerimi kapadığımda, desenler görüyorum: Keskin hatlı bu desenler böcekler gibi ortalıkta dolaşıyor. Yer kötü değil, ama o bir tuzak – bir kaya çatlağı gibi, önce içinden çıkabilecek gibi olursun, ama tepende gökyüzünü görürsün ve tehlike olmadığını düşünürsün, o yüzden oyalanıp etrafına bakarsın, çünkü ilginç kristaller

vardır, sonra yine de çıkmak isteyince, tutamakları bulamadığını çok geç fark edersin.

Sanırım bunun bilinçle ilgisi var. Bu yüzden herkesi aynı şiddette esir almıyor, örneğin beni çocuktan daha çok etkiledi, belki de Esther'i tek başına yoldan aşağı göndermeliydim, ama belki bu da yanlış olurdu, nasıl bilebilirim ki?

Her şeyi not ettim. Belki birisi bulur.

Ya bulurlarsa?

Eh, yine de net bir vaka kabul edeceklerdir.

Esther kıpırdamıyor. Son derece rahatlamış bir halde yatıyor. Kurtulmuş gibi. Derin ve düzenli nefes alıyor. Kesinlikle yapabileceğim hiçbir şey yok.

Açı meselesini de şimdi daha iyi anlıyorum. Sözlere iyi dökülmüyor. En azından bu sözlere değil. Yeni sözlerle olurdu. Ama zahmete ne hacet. Üç boyuta ek olarak üç tane de öbür taraftan, aslında *içeriden*, düşünülmesi gerektiğini söylersem... İyi ama kime açıklayayım bunu? Daima burada olan diğerlerine mi? Bunu çoktandır biliyorlardır, çok daha fazlasını biliyorlardır.

Ama belki de onu, yani beni, yani az önce ben olan kişiyi bu şekilde uyarabilirim; belki de dalgalanan zamanın içinden ona seslenebilirim: *Git buradan.* Ona bağırabilirim: *Çok geç olmadan git buradan.* Filmle ilgilenmemesi, gözlerini açıp nerede olduğunu görmesi gerektiğini fısıldayabilirim, haykırabilirim. Bir şekilde ona ulaşabilirim, ta ki beni duyana kadar, ta ki okuyana kadar, ta ki görene kadar, ta ki anlayana kadar.

İşe yaramadı. Denedim. Hâlâ buradayım. Yani gidebilecekken buradan gitmedi, dolayısıyla ben kaldım.

Birinci katta ayak sesleri. Ama bu beni ürkütmüyor artık. Şimdi bambaşka şeylerden korkuyorum. Birisi yukarıda koridordan geçti, bir şey yere düşüp şangır şungur kırıldı, sonra merdiven gıcırdadı, sonra sokak kapısı kendiliğinden kapandı. Şimdi ortalık yine sessiz.

Dışarıda hava aydınlanıyor. Nasıl açıklayacağım, uyandığında Esther'e nasıl açıklayacağım? İki günlük gıda maddemiz var, ama içimden bir ses yakında yemeğin önemli olmayacağını söylüyor.

Sanırım duyuyorum

Gitti. Yalnızım, Tanrım, gitti. Şimdi bekleme vakti.

Saatim yok, telefonumun pili boş, biraz önce masada duran kablo da artık orada değil. Yarım saat geçmiş olmalı, bu da ne demekse, çünkü zaman

Kırk beş dakika oldu. Yakında yine ortaya çıkmazlarsa, o zaman

Sanırım onlar

Başardılar.

Hava aydınlanırken ve Esther uyanmadan hemen önce uykusunda kıpırdarken, birden bir motor sesi duydum. Ne olduğunu hemen anladım, elimi çabuk tutmam gerektiğini de anladım. Esther'i kaptığım gibi kucağıma aldım, kapıyı bir tekmede açıp onu holden geçirdim, ama oturma odasının önündeki değil, birinci kattaki holdü bu, üstelik olması gerekenden çok daha uzundu. Çocuk odasının kapısının önünden koşarak geçtim, neyse ki kapalıydı, diğer yatak odalarının da önünden geçtim, habire koştum, bu sırada çocuk kucağımda hareket etmeye başladı ve şaşkın şaşkın etrafına baktı. Hol uzadı, ben koştum, tökezledim, kendimi toparladım, merdive-

ne doğru koşmaya devam ettim, derken dışarıdan bir korna sesi duydum. Esther uyku sersemi gerindi ve duvardaki bir resme çarpınca acıyla bağırdı, camın kırıldığını duydum. Habire koştum, hâlâ koştuğuma inanamıyordum, Esther sızlanmaya başladı. Birden, pekâlâ sonu gelmeden böyle devam edebileceğini anladım, ama sonra yine de merdivene ulaştım ve telaşla aşağı indim. Kapıyı hızla açıp sendeleyerek açık havaya çıktım.

İşte arabam oradaydı. Farlar yanıyor, cam silecekleri hızla çalışıyor, inceden yağan yağmur havayı dolduruyordu. Direksiyonda Susanna oturuyordu.

Motoru kapamadan arabadan indi. Solgundu, yüzü kırış kırıştı, hemen konuşmaya başladı: Çok endişelenmiş, yüz kere aramış, bunu yapamazmışım, nasıl olur da telefona bakmazmışım, insanın ortak bir çocuğu varsa bunu yapmazmış!

Arka kapıyı açıp Esther'i koltuğa oturttum. Fal taşı gibi açılmış gözlerle bana baktı. Öne eğilip ona bir öpücük verdim. Yanağı sıcaktı. Ateşi vardı. Ona bir şey söylemek için ağzımı açtım, ama aklıma hiçbir şey gelmedi. Uygun bir söz yoktu. Ben de arabanın kapısını kapadım.

O önemli değil, dedi Susanna. Umurumda bile değil. Benim için hiçbir anlamı yok, onu bir daha görmek istemiyorum.

Kimden söz ettiğini anlamam biraz zaman aldı.

Hataydı, dedi, korkunç bir hata.

Sür arabayı, dedim.

Ama–

Şimdi kendime zaman ayırmam gerek, dedim. Konuşamam. Düşünmem gerek. Evet, düşünmem gerek. Her şeyi.

Ama burada değil herhalde!

Burası iyi, dedim. Burada kendimi iyi hissediyorum, burada insan iyi düşünebiliyor. Her şeyi. Şimdi sür lütfen. Hızlı sür! Seni ararım. Sür.

Konuşacak oldu.

Hayır, dedim. Güven bana. Sür arabayı!

Başını salladı.

Birbirimize bakarken, iki varlığa bölünmüş gibi hissettim kendimi. Onu ve Esther'i bir daha hiç görmeyeceğimi bilmek dayanılmaz bir ağırlık gibi üzerime çöktü; boğazım düğümlendi, nefesim kesildi, katlanılacak gibi değildi. Ama aynı zamanda ikisi de bana o kadar uzaktı ki, geri dönemediğim yere genel olarak dönmek isteyip istemediğimi bile bilmiyordum. Kollarımı karımın boynuna doladım, sadece ismimin ortak olduğu başka birisi bunu yapıyor gibi geldi. Hangi isim acaba? Hatırlamaya çalıştım. Saniyelerce birbirimize sarıldık. Fazla uzun. Bıraktım, onu kendimden uzaklaştırdım, geri çekildim ve titrek bir sesle, git! dedim.

Başını sallayıp arabaya bindi. Araba hareket edip uzaklaştı. Bir an için arka camda Esther'in solgun yüzünü gördüm, sonra virajın ardında gözden kayboldular. Bir süre daha motor sesini duydum.

Yağmur başımdan aşağı yağıyordu. Yukarıya, eve doğru baktım. Ne kadar farklı görünüyordu şimdi. Yavaşça içeri girdim.

Böylece her şey anlatılmış oldu. Yağmur suyu pencereye çizgiler çekiyor. Bulutlar o kadar yoğun ki, yansımada odayı yine çok belirgin görebiliyorum – uzun masayı, dolabı, mutfağı, kapıyı. Yansıyan odada kimse yok. Ama masanın üstünde bir not defteri var.

Oysa ben de daha en

Burada, bu tepede yeni bir not defterine başlamam isabet oldu. Yeni çevre, yeni fikirler, yeni bir başlangıç. Temiz hava.

Ötede buz mavisi dağların yükseldiği ücra bir tepede, puslu ormanlar arasındaki kiralık bir evde, *Gitmeliydin*'in anlatıcısının günlüğüne yazdığı ilk satırlar bunlardır.

Aralık ayı, Noel yakın. Çocuklu genç bir çift, bu tatil evini kiralar. Amaçları, hayatları üzerindeki baskıdan uzaklaşıp tazelenmektir. Adam senaryosunu yazacaktır; kadın ile çocuk ise onunla daha fazla vakit geçirmeyi arzu etmektedir. Fakat işler bekledikleri gibi gitmez; istemelerine rağmen dünyadan bir türlü kopamazlar. Nihayet koptuklarında ise geri dönmek için çok geçtir. Adam ile kadının evliliklerindeki kriz derinleşmiş, çocuk tuhaf hikâyeler anlatmaya başlamıştır; evde bazı eşyalar kaybolmaktadır ve sanki tüm odalar birbirinin aynıdır.

Gitmeliydin, Daniel Kehlmann'dan tekinsizi deneyimlemek üzerine küçük bir kurgu; aşk ve evlilik, kimlik buhranları ve psikozlar üzerinden kolayca kâbusa evrilen derin bir öykü. Sonsuz evrende zamanı ve mekânı kırıp gerçekliği bir labirente hapseden öyküsüyle *Gitmeliydin*, okurunu karışık, şaşırtmacalı bir döngünün içine çekiyor.

"En sevdiğim Alman romancı."
Ian McEwan, The Sunday Times

"Kehlmann günümüzün en parlak, okuması en zevkli yazarlarından biri."
Jeffrey Eugenides

#tekinsiz #fantastik #metafizik #paralelgerçeklik #sonsuzevren #zamanmekankırılması

can uzun öyküler

12 TL
KDV DAHİL

ISBN 978-975-07-3901-9

9 789750 739019

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi